

XXIV.

ročník

ročník správa

Štátneho
slovenského gymnázia
v Nitre

1942-

1943

XXIV.

*u*ročná zpráva

Štátneho
slovenského gymnázia
v Nitre

1942-1943

Slovenská
pedagogická
knížnica
Bratislava

Z 2140

Slovenčina moja,
krásne ty zvuky máš;
Tatransko vzbudzuješ,
život mu dáš. . . ¹⁾

Až po naše dni zachovala sa nám v pamäti i knihách stará grécka báj o krásnej Psyche. Bola najmladšou medzi tromi neprajnými sestrami, ktoré všetky boli zriedkavé krásavice, ale Psyche v tomto ohľade natoľko prevýšila svoje sestry, že nemohly sa jej rovnať. Jej čarovná krása bola vo všetkých kruhoch predmetom rozhovoru. Všetci jednomyselne tvrdili, že Psyche len obdivovať možno, lebo ľudský jazyk je prichatrný na to, aby vedel primerane vyjadriť jej krásu a pôvaby. Ale i keď povest o čarokrásnej devy rozniesla sa po celej krajine, predsa Psyche jednako len nebola márnomyseľnou a najväčšou ozdobou jej krásy ostala len skromnosť a pokora. Lež osudné i smutné bolo to, že jednako nenašiel sa kráľovský ani kniežací syn, ktorý by ju bol od rodičov pýtal za ženu. Sestry sa jej už dávno povydávaly za mocných kráľov do blízkych i ďalekých krajín, len Psyche ostávala samotná u svojho otca. I opýtal sa potom smutný otec veštca na osud a budúcnosť svojej dcéry, lež odpoveď dostal takú, že zarazený odišiel domov. Na dcéru jeho vraj Venuša sa hnevá, lebo krásu jej závidí. A z trestu i pomsty dostane Psyche za muža nestvornú obludu. Ráno najbližšieho splnmesiaca nech vyvedie kráľ svoju dcéru vo svadobných šatách na vysoké bralo, tam nech ju zanechá samotnú, lebo nestvorná obluda tam si pre ňu príde. — Keď úbohý kráľ po týchto slovách precitnul z duševného rozochvenia, podrobil sa odovzdane do vôle osudu, lebo inej cesty nebolo. I pripravil dcére neveselú svadbu. Nesmierny zástup smútočných svadobníkov odprevadil zbožňovanú Psyche na Dračiu skalu

¹⁾ V. Pauliny-Tóth.

a po tklivej rozlúčke zanechal ju tam. A ona krásna, ovenčená, v nádherných šatách stála na temeni Dračej skaly ustrnutá, bledá a vysilená, ani nejaká mramorová socha a čakala svoj osud. A zástup dole sa vzdialujúci si povrával, že Psyche iste sama sa zrúti do priepasti, aby sa v zúfalstve vyhla strašnému manželstvu.

Ale Psyche neodniesol s brala ani drak, ani nijaký strašný boh, ani neležalo jej mŕtve telo v priepasti. Zakrátko bôžik vetra Zefyr odniesol ju na svojich ramenách do krásnej riše svojho pána. Keď si pretrela oči, zazrela pred sebou nádherný palác, ktorého skvost presvedčil ju na prvý pohľad, že nie je dielom ľudských rúk. Psyche obdivovala kvety, ktoré ho ozdobovali, obdivovala motyle, ktoré okolo neho poletovali a kolembaly sa na kališkoch kvetín. I vstúpila do toho paláca. A tu na vysokých stĺpoch spočívajúci strop bol jediný do štvoruhlasta vybrúsený kryštál, na ktorom slnečné líče odrážaly sa v dúhových farbách. Steny izieb, stĺpy dvoran, skvostne vyzdobené krídla dverí tak sa jagaly, že slnečné svetlo zdalo sa tu byť celkom zbytočným. Celý palác oplýval prepychom, lebo bol pre ňu postavený. I usadila sa Psyche v tomto paláci a za krátky čas poznala i svojho manžela. A — nebol on veru nestvornou obludou, lež krásnym mladikom ako kvietok. Bol to Kupid, bôžik túžby a lásky. ²⁾

Lež Psyche, mladí priatelia, toľko znamená po slovensky ako duša. A keď myslíme na osudy tejto krásnej gréckej devy, mimovoľne nám prichodí na um i osud našej psyche, osud duše nášho národa.

A dušou národa je jeho reč. Slovenčina tedy, tá naša Princezna—Popoluška je onou krásnou devou, ktorej osud sme s dojatím práve sledovali. I naša Princezna—Popoluška rástla dlhé roky vo svojom rodičovskom dome pod Tatrami bez toho, aby sa jej králi a kniežatá boli všimali, — i ona mala neprajné sestry, ktoré sa staly družkami slávy susedných národov. I naša Princezna—Popoluška bola neporovnateľne krásna a predsa skromná a pokorná. A chápeme veľmi dobre i to, prečo už grécku Psyche nikto nepýtal za ženu. Preto, že psyche je duša. A už vtedy bol svet poptený a zaslepený a tak väčšej ceny sa vždy dostávalo statkom hmotným, ale duševné, trebárs

²⁾ Podľa L. A. Grimm : Staré báje grécke diel I. Prel. M. Janoška 1933.

krásne, ostávaly nepovšimnuté. A pre tú istú príčinu i naša Princezna—Popoluška ostávala dlho samotná, kým princovia — velikáni, trebárs boli často i z jej vlastnej riše, stávali sa velebiteľmi cudzích rečí pre hmotné príčiny.

Lež Princezna—Popoluška vyrástla do kvetu a keď svet okolo nej pohrdal ňou, našli sa rytieri, čo obhájili jej právo. A aj u nás našla sa Venuša, čo nepriala jej krásu. Ctiteľia Venušini prorokovali Popoluške, že čaká ju smutný osud, že stane sa družkou národa, ktorý nebude môcť kráľovský ju prijať a s ktorým bude smutné dni prežívať. A ono predsa národ ju kráľovsky prijal, vystavil jej mnoho nádherných palácov, dnes s láskou ju velebí, v srdciach pomníky jej stavia nehynúce a na jej oltároch i dnes obeť srdca horia. Stala si Princezna na prestol národa a triumfálne vtiahla do srdca jeho.

Odvtedy minulo sto rokov. Už sto rokov dnešná slovenčina je našou kráľovnou. Predtým žila ako Princezna—Popoluška, teraz žije ako kráľovná. Sto rokov prežíva so svojim druhom — národom krásne i búrne chvíle našej histórie a povždycky národ si ju chránil, miloval, ba i zbrane chytal na jej pbranu. Ona bola heslom do boja, ona láskou i matkou národa. Ona bola a je »tým večným slovom slovenským, ktorým hovorili slávni kráľovia naši Rastislav, Mojmir i Svätopluk. Týmto slovom velebil sv. Metod, prvý biskup náš, Boha všemocného nad kamenným oltárom staroslávnej Nitry. Do tohto slova vliat otec Gorazd svoj žiaľ a bolesť, keď opúšťal svoju tatranskú vlasť. Týmto slovom držal Matúš Trenčiansky moc svoju na Váhu i na Tatrách. Týmto slovom od vekov dýchala zem naša a prekvitá kvetom jeho radostným až po dnešné dni. Slovom našim slovenským spojení sme so stáročiami minulými i budúcimi a víťazíme nad smrťou jednotlivca. Slovo naše je večná rieka milosti života, je obručou umov a srdc, je najkrajšou slovenskou jednotou, najdokonalejšou svornosťou. Je božím darom, z ktorého bohatosti žijú všetci Slováci po všetkých kútoch sveta ako synovia slovenskej matere«.³⁾

Dnes, keď máme svojej kráľovnej blahoželat k storočnému jubileu vlády nad srdcami národa, dnes citíme sa akosi v rozpakoch, nenachádzame slov a tvárimo sa ako ktorí sú si vedomí toho, že kráľovnú našu len obdivovať možno, lebo ľudský ja-

³⁾ Jozef Štolc z knihy »Jazyka dar« str. 8 a 9.

zyk je prichatrný na to, aby vedel primerane vyjadriť jej krásu i pôvaby, aby vedel vyjadriť vďačnosť a lásku našu ku nej.

My dneska len toľko môžeme povedať: Pri veľkom jubileu tomto priznávame sa za rytierov i ctiteľov svojej kráľovnej, lež za lásku našu ku nej nech skutky naše vravia. Bo slová a reči básnikom necháme, tí sú jej dvorní majstri, ktorí vyzdobujú jej korunu krásnymi perlami a klenotami umeleckých diel. My len skromne prinášame jej hold, vďaku a blaha stáleho želanie za všetko jej dobrodenie, ktorým pozdvihla národ svoj na stupeň slávy kráľovskej. Ďakujeme jej za chvíle smútku, v ktorých nás neopustila i za chvíle radostné a slávne, ktoré ostanú v histórii. Za to budeme ju pestovať, ctíť a stavať jej pomníky večné, ktoré moľ nežerie a hrdza nekazí.

*

Lež vráťme sa teraz, mladá priatelia, z výšin do sveta skutočnosti! Vráťme sa v spomienkach o sto rokov dozadu, do časov, keď sa obliekala do dnešného rúcha slovenčina Štúrova!

Literárna história poznamenáva, že v lete r. 1843 sišli sa na fare v Hlbokom u J. M. Hurbana M. M. Hodža i E. Štúr a dohodli sa na tom, že budú »hovoriť k ľudu nášmu nielen v obecnám, ale aj v pospolitom a vyššom živote nárečím naším, milou našou slovenčinou.«⁴⁾ Tak bola uzákonená stredná slovenčina za reč spisovnú.

Nie je našou úlohou podrobne tu rozoberať vznik a vývoj spisovnej reči, lebo o tom je popísané mnoho hrubých kníh, ktoré treba týždne čítať. Dnes pri storočnom jubileu slovenčiny treba si len uvedomiť a objasniť niektoré veci pomýlené. A smutné pri tom je to, že ich pomýlenosť udržala sa sto rokov, ba ešte ani dnes pravý stav vecí nie je dostatočne známy a treba ho prekonávať, hoci bolo na ne dostatočne poukázané vo vedeckých spisoch. Lež spisy tieto a časopisy sú často neprístupné (hlavne mládeži), lebo sa im nevenovala dostatočná pozornosť. A tak neide nám teda ani o nejaké nové výskumy a objavy, ale len o veci, ktoré hlavne dnes treba si náležite osvetliť, uvedomiť a podľa nich si prípadne popraviť svoj doterajší názor.

⁴⁾ E. Štúr: Nán. slov. 1846 str. 6.

Nech nám je teda dovolené venovať najprv pár slov pomeru M. M. Hodžu a L. Štúra.

Všeobecne po celých sto rokov panoval názor, že slovenčina Štúrova nemohla sa udržať taká, akou bola na počiatku, lebo vraj mala príliš pestré nárečové rúchó stredoslovenské a primitívny, jednostranne fonetický pravopis, akého spisovný jazyk nemôže mať. Preto vraj proti »štúrovčine« musel vystúpiť M. M. Hodža a Štúrovu slovenčinu poopraviť. Až po tejto oprave prešla vraj »štúrovčina« do štádia kultivovaného literárneho jazyka a až túto reč vraj možno nazvať slovenčinou. ⁵⁾

Ako príčina uvádzalo sa to, že vraj Štúr bol zlý filolog a tak teda nemohol dať slovenčine vedeckého systému a preto že volil pravopis fonetický. A na druhej strane vraj Michal M. Hodža bol bystrý a prezieravý filolog, ktorý odkryl chyby »štúrovčiny« a vedeckým spôsobom odôvodnil nutnosť reformy argumentami tak pádnymi a presvedčivými, že k novej úprave skutočne muselo dôjsť. ⁶⁾

Ako sa tedy táto vec mala v skutočnosti? Predovšetkým Štúr nebol zlým filologom. To je prvá nepravda, ktorú treba odmietnuť. Pravda, nemôžeme sa na vtedajšiu vec pozerat s dnešného hľadiska. Lebo takto aj iní, ináč slávni, vedeckí pracovníci by sa nám javili v inom svetle. (Kollár, Šafárik a iní.) V časoch Štúrových všetko vedecké myslenie bolo do istej miery ovplyvnené romantizmom. A tak z dnešného stanoviska je pravda, že niektoré jazykové výklady Štúrove sú romantické a tedy nesprávne; ale pre nás tu nech stačí poznamenať aspoň toľko, že Štúr nebol zlým jazykospytcom, ale že bol na úlohu písať gramatiku náležito pripravený. ⁷⁾ Študoval predsa jazykospyt v Halle a znal názory Bappove a Pottove a iných badateľov; ale študoval aj slavistickú literatúru mluvnickú Dobrovského, Šafárika, Bernoláka a iných. A odmietnuť potom Štúra — filologa znamená zneuznať tým i vedomosti vyššie spomínaných. ⁸⁾

⁵⁾ Podľa »K vnitřním dějinám spis. slovenštiny od univ. prof. dr. L. Nováka v čas. Slávia roč. XI. v Prahe 1932; skrát. K. vnitř. děj.

⁶⁾ Tamtiež str. 75.

⁷⁾ Fr. Tríska : Příspěvky — Bratislava IV. 1930 str. 685.

⁸⁾ K vnitř. děj. 78.

O M. M. Hodžovi oproti doterajším názorom treba uviesť aspoň toľko, že v porovnaní so Štúrom bol jazykospytcom omnoho horším. Jednak jeho znalosti porovnávacieho jazykospytu boli v porovnaní so Štúrom skromnejšie a jednak v jazykových otázkach bol omnoho menej kritický. »A konečne ak bol Štúr niekde romantikom, bol Hodža väčšinou fantasmom.«⁹⁾

O Štúrovej jazykospytnej vyspelosti svedčí na pr. i to, že on prvý v našej jazykovede jasne formuloval, že jedna dlhá samohláska rovná sa dvom krátkym, že dvojhláske prislúcha dĺžka ako celku a aj slovenský rytmický zákon on prvý jasne formuloval.¹⁰⁾

Alebo ako chápal spisovný jazyk Štúr a ako Hodža?

Štúr bol zásadne proti akejkoľvek »strakatine«, slátanej zo všetkých možných nárečí a trval na tom, že ak má byť stredná slovenčina prijatá za spisovný jazyk, tak nech je to stredná slovenčina skutočná a jej systém nemá byť porušovaný cudzorodými nárečovými prvkami. A má byť pokiaľ možno, jednoduchá a nie komplikovaná.¹¹⁾ »Docela blúdno a nepravuo bi bólo, kebi sme z vjacej rozličnosti slovenských všeljake formi poviberat a do jednej řeči plátat chceli, bo bi tak sme ňestvorili nič pravdivjeho a skutočnjeho, ale bi sme tak mali strakatinu, ktorá bi ani svojich pevnych zákonou, ani istjeho rázu ňemala, a toto nadovšetko inšje potrebuje řeč spisovná.«¹²⁾

Hodža zase odporúčal priberať i prvky z iných nárečí. »Čo má obstať, to sú zo všetkých nárečí vziať a cez riečicu slaviančiny precúďenuo priať musí.«¹³⁾

Celkove možno povedať, že na Štúrových zásadách i dnešná slovenčina je vybudovaná a málo sa líši od Štúrovej. Len v hláskosloví mal Štúr menej o ä, ĺ, a y (é, iu vo flexii.) A aj tieto hlásky prečo Štúr vynechal zo svojho pravopisného systému? Vypočujme si jeho dôvody:

Ľ: «Mekkuo ĺ len u daktorích a málo Slovákou je v običaji a už aj tam pomaly zakapáva, odkiaľ aj preto že je zvuk pre svoju veľkú rozflekosť ňeprijemní a đefínski v čistej Slovenčine lepšie keď sa vinechá.»

⁹⁾ Tamtiež 80. — ¹⁰⁾ Tamtiež 79. — ¹¹⁾ Tamtiež 81.

¹²⁾ Nauka 9.

¹³⁾ M. M. Hodža: Větin o slovenčine str. 171.

ä : »Mjesti síce počut ešte ä, ale je to len na málo mjestach a aj tam, kde je, pomali kape. Uši slovenskje na čistozvučnosť naučenje nelúba zvukou nečistích, a preto sa ani v čistej Slovenčine tento zvuk nemá vislovovať.«

y : S tým sa vyporiadal celkom stručne :

»V našej reči njet žjudneho »y«.«¹⁴⁾

Sú to dôvody zaiste úplne dostačujúce a uznajme, že sú to i v dnešnej jazykovede zásady, ktoré jazykový vývoj náležite rešpektuje. Lebo už vtedy riadil sa Štúr modernou zásadou : »Pravopis nje je nič inšje ako ustálenuo alebo z prjebehu časovjeho do prjestoru prenesenuo vislovenja, t. j. pravopis má tiež visloviť reč, ale nje v čase, lež v prjestore.«¹⁵⁾

Týchto troch hlások nemal vo svojej sústave ani pravopis Bernolákov, zdokonalený básnickou tvorbou patriarchu slovenskej literatúry Jána Hollého. — Pri práci na najnovších Pravidlách slovenského pravopisu bola tiež reč o vynechaní týchto hlások z dnešného pravopisu, hlavne sa to týka ypsilonu, a len naša veľká láska i úcta k slovenskej minulosti a tradícii uchránila im postavenie v dnešnej pravopisnej sústave.

Pekne hovorí o Štúrovi Osuský : »Štúr i pri svojom idealizme bol reálnym. Videl, čo život nevyhnutne potrebuje.«¹⁶⁾ A skoro to isté uznal mu i Dr. Milan Hodža, keď povedal : »Štúr len dedukoval z metafyziky, ale chodil na pevnej zemi.«¹⁷⁾

A Hodža naproti tomu bol často náklonný k nezdravému a mýlnemu historickému teoretizovaniu. Nemal daru, ako Štúr, konštatovať proste a jasne jazykové faktá, ale díval sa vždy na ne okuliarmi svojich romanticko-fantastických predsudkov.¹⁸⁾

Na príklad samohláskový systém stredoslovenský vyumelkoval Hodža tak, že mal v ňom hlásky vôbec neexistujúce, dvojhlásky ako *eu, ou, äu, yi, oi*, trojhlásky ako *iëü, iöü, ba* i neslýchanú štvorhlásku *iëöü*.¹⁹⁾ Štúr však samohláskový systém takto jednoducho a pekne označil :

a i u / e o / l r . .

To znamená, že už vedel o samohláskovom *r, l*, ktorých i dĺžku

¹⁴⁾ Nauka 13. — ¹⁵⁾ Nauka 105.

¹⁶⁾ Osuský : Filozófia Štúrovcov I. 294.

¹⁷⁾ Dr. M. Hodža : Čsl. rozkol 305.

¹⁸⁾ K vnitr. děj. 92—93.

¹⁹⁾ M. M. Hodža : Epigenes-Slovenicus 26.

naznačil vodorovnou čiarkou nad nimi. To možno len bystrozrakosťou nazvať.

A o tejto Štúrovej slovenčine vyjadril sa M. M. Hodža týmito slovami: »Ja všahdy (!) som hovoril, aj hovoriť budem, že pravopis alebo rectius svojepis slovenský, ako ho Bernolák najprú a za ním Štúr vystavil, pred súdom slavianskej filologickej kritiky nikdá neobstojí; on je monstrum informe, cui lumen slavicum ademptum est.²⁰⁾ T. j. po slovensky, že on je nestvornou obludou, ktorej je odňatý každý slovanský vzhľad. Azda to Hodža ani nemyslel ako urážku, lebo vtedy vášnivé debaty bývaly v móde, ale predsa — v záujme pravdy a spravodlivosti — prial by som každému z vás, mladí priatelia, aby sa sám dôkladným preštudovaním tejto otázky presvedčil, na čiu hlavu skôr padá tarcha tohoto obvinenia a ako veľmi sa tým Štúrovi ublížilo. A najsmutnejšie je to, že táto pomýlená veta zachovala sa v pamäti a podávala ďalej po celých sto rokov a táto nepravdivá veta bola tým rifom, ktorým sa merala slovenčina i zásluha Hudžu i Štúra. Takto sa tedy krivdilo Štúrovi sto rokov.

Prosíme, nech sa to naďalej nestáva.

»Na koniec možno tedy povedať, že Štúr bol pravopis ani nebol primitívny ani nemožný a p., ale že bral slušný zreteľ i na etymológiu tam, kde to bolo na svojom mieste, ale že nebol zaťažený zbytočným mŕtvým balastom historickým a la y. Pre jeho pravidelnú dôslednosť, ľahkosť a ľudovosť nerozpakujem sa s vedomím všetkej zodpovednosti povedať, že naopak pravopis Štúrov bol syntetický a systemove vzato veľmi dokonalý, jeden z najdokonalejších pravopisov slovanských vôbec a prevyšoval nielen dnešný slovenský pravopis, ale i pravopis — český.«²¹⁾

Inou takouto pokrivenou kapitolou je postoj J á n a K o l l á r a k otázke spisovnej slovenčiny.

Ako to vlastne bolo? Keď súdime tohoto nášho básnika a túto veľikú postavu slovanskej literatúry, prosím — súdme spravodlivo. To jest zväzme dobre jeho zásluhy i previnenia a len tak nám vypstane pred oči správny jeho obraz.

²⁰⁾ Větrí 168, 176.

²¹⁾ K vnitř. děj. 303, vid' i nižšie slová Jungmannove Kollárovi.

História vtedy spomína, že pri kolíske spis. slovenčiny Štúrovej Ján Kollár postavil sa proti nej a na znak svojho protestu roku 1846 vydal dielo : »Hlasové o potrebe jednoty spisovného jazyka medzi Čechy, Moravany a Slováký«. V otázke slovenčiny rozpor medzi Štúrom a Kollárom povstal vlastne už skôr. Borba začala sa hlavne v listoch medzi Kollárom a Štúrom. Štúr totiž napísal vo veci slovenčiny Kollárovi list (1846), na ktorý prišla odpoveď »strašná a hromová«. Potom Štúr referuje hneď Jozeffymu, že »zo všetkého vidno, že náš obrovský boj sa blíži; a tak je to dobre. Stojaté bahno musíme rozmiešať a vyčistiť.« Kollárova odpoveď potom bola uverejnená v »Hlasoch« na 41 stránkach a končí sa slovami »Quo usque tandem Catilina abutere patientia nostra ?«²²⁾ Hlasové i tón a obsah Kollárovej polemiky dávajú jasne a jednoznačne na vedomie, že Kollár je zásadne proti slovenčine.

Ale preda audiatur et altera pars. Každá vec má dve stránky. A na tej druhej stránke Kollárovej obžaloby posunieme do popredia len holé zabudnuté fakty :

1. R. 1819 v Novom sade so Šafárikom dohodovoril sa Kollár na zásadách gramatiky a pravidlách pravopisu Slovákov.²³⁾
2. V časopise Krok r. 1821 vyšla Kollárova rozprava »Myšlienky o libozvučnosti reči vôbec, obzvlášť československé«, v ktorej sa usiloval ukázať prednosti slovenčiny oproti češtine.²⁴⁾
3. R. 1822 prostredníctvom Palackého súri, kanonika Palkoviča, aby čím skorej vydal Bernolákov Slovár slovenského jazyka.
4. Kollár k obidvom sväzkom Šafárikových : »Pisní světských« napísal úvod, v ktorom vlastnú slovenčinu esteticky i lingvisticky tak určite vyznačil a prstonárodnú pieseň tak oduševnene ocenil, že sám posunul slovenčinu značne do popredia. »Obracajme vec akokoľvek, Kollár a Šafárik sú pôvodcovia a otcovia dnešnej literárnej slovenčiny.«²⁵⁾ A výstižné slová hovorí o oboch (Kollárovi i Šafárikovi) A. Sládkovič :

²²⁾ Dr. Milan Hodža : Čsl. rozkol 269.

²³⁾ Dr. J. Škultéty : 125 rokov zo slovenského života 103.

²⁴⁾ Tamtiež 101.

²⁵⁾ Dr. J. Vlček : Dejiny lit. slov. 64.

»Otcovia drahí, nehnevajte sa
na deje vlastného ducha ;
vy lilali vodu na tie kolesá,
vám hnutie toto prislúcha.«²⁶⁾

Baťko Škultéty spomína, že týmito krotkými milými niekoľkými slovami Sládkovič pre Stúrovcov vyhral bitku proti Kollárovi a Šafárikovi.

5. Kollárove Národnje Zpievanki z r. 1834 a 35 sú skoro čisto slovenské.

6. Kollár veľmi slovenčil češtinu. Pre to mu i Jungmann robil výčitky : »Příteli, já Wás sobě welice wážjm, ale mám do Wás tú stjžnost, že nowotami swými gako zlý génius na weškeré spisowatelstwo působite.«²⁷⁾ Keď r. 1832 vyšla Slávy Dcera v poslovenčenej češtine, Palacký písal Kollárovi : »Také i o tom jeden (— jednotný) hlas jest, že spis tento jest poklad národnosti naší ve vyšším smyslu, rukověť milovníků národa svého . . . Však o řeči litujeme všickni, že sté tak dalece zakročil !» Aj Jungmannovi dlhé roky do Slovníka jazyka českého sbíral Kollár slovenské slová, len aby sa čím viac elementov slovenských dostalo do češtiny.²⁸⁾

7. R. 1834 v Budíne bol založený »Spolok milovníkov řeči a literatury slovenskej« za účelom pokračovať v diele Bernolákovom a privádzať Slovákov k jednote spisovného jazyka. A predsedom toho spolku stal sa Ján Kollár.²⁹⁾

8. Keď tento spolok vydal almanach Zora, ktorý vyšiel vlastne po slovensky, vtedy J. Kollár r. 1835 písal Václavovi Hankovi do Prahy : »Almanach Zora neočakávané štěstí v Uhřích nalezla. Čechové ovšem, aspoň někteří, vím, že nebudou s tím spokojeni : ale k retování Slováků z přítomného nebezpečení — není jiné cesty.« A Michalovi Godrovi : »Bratřia Česi nemôžu neuznať, že my sami lepšie vieme, čo nás môže zachrániť.«³⁰⁾

9. Vo veci slovenských novín ležala vo Viedni slovenská petícia z r. 1842. Kollár sa o ich povolenie veľmi zaujímal a osobne

²⁶⁾ Orol Tatránski 1846 č. 38.

²⁷⁾ Dr. J. Škultéty : 125 r. 102. — ²⁸⁾ Tamtiež 101. —

²⁹⁾ Tamtiež 101. — ³⁰⁾ Tamtiež 101.

v tej veci intervenoval u dvora. To tiež svedčí o jeho postoji k slovenskej veci.

Takto Kollárova vec vyzerá z druhej strany. Prečo sa Kollár takým hnevom zapálil zrazu proti slovenčine, je do istej miery záhadné, ale pekne o ňom hovorí Dr. J. Škultéty: »Nesmiernosť Kollárovho hnevu ešte väčšmi vidno z peštianskych svedectví (Daxnerových listov) nežli z Hlasov. Kto Kollára tak miluje a ctí si, ako milovať a ctíť si ho je povinný každý poriadny Slovák a Slován, zakryje si oči a s trápnyim citom odvráti sa od plodov jeho hnevu, obsažených v Hlasoch. Dám ruku do ohňa za to, že Kollár, keď to ráz bolo vytlačené, neprečítal to, nemohol prečítať. Do tých čias prešiel ho zlý hnev.«³¹⁾

A keď Kollár i bránil jazykovú jednotu, mal na to dôvody vyššieho rázu: »Pravá sloboda a samostatnosť nezáleží v rozpustilosti a v rozpašmanosti, ani v trhaní drahých sväzkov, ale v múdrej sriadenosti, v rozsáfnom a prospešnom obmedzovaní vlastnej slobody pre obecné dobro, slovom v pánstve a správe rozumu vo všetkých veciach.«

Bola to krásna a vznešená filozofia, ale štúrovci mali život na svojej strane a ten dal Štúrovi za pravdu. Prišiel rok 1848. Vtedy prišiel E. Štúr do Prahy a tu oduševnená mládež oslavovala Štúra a Kollárovu knižku »Hlasové« demonštratívne na ulici spálila a v Havlíčkových novinách, ktoré vždy najostrejšie písaly proti slovenčine, veľkými písmenami stálo napísané: »Sláva záměru Štúrovým a Hurbanovým!« Škoda sa bolo Kollárovi hnevať. Veru:

»Otcovia drahí, nehnevajte sa
na deje vlastného ducha!«

Napokon treba pripomenúť, že rozpor medzi Kollárom a Štúrom bol len v tejto jednej veci a časove len veľmi obmedzený. Inokedy k otázke slovenskej Kollár sa vždy kladne a veľmi usilovne staval.

Vo veľmi ťažkých časoch žili a pracovali na národa roli dedičnej tito naši velikáni ducha, ktorých sme vyššie spomenuli. A ich menšie poklesky alebo nedorozumenia stokrát prevažujú ich zásluhy. Za svoju prácu len viac pomníkov by si zaslúžili,

³¹⁾ Tamtiež 106.

než ich dneska majú a obdivu sú hodní takého, ako Vajanský spomína v SP. (1881):

»Ideálne, junácky, skoro by sme mohli povedať optimisticky hľadeli na svet a seba otcovia naši. Oni mali tvoriť, a oni hovoria o tvorbách, oni mali krišťať mŕtvoly, a oni hovoria o živote, oni mali v rukách počiatky spisby, a oni hovoria o slovenskej literatúre, oni mali budiť myšlienky, a oni hovoria o filozofii; ich obkľučovala bieda, a oni hovoria o bohatstvách, ich obkľučovala vražda mohutná, a oni hovoria o víťazstve.«

Nuž daj, Bože, aby v deň storočného jubilea spisovnej slovenčiny splnily sa nad nami slová nášho veľkého pevcu Jána Kolára:

»Nad prostránnou milou mojou vlastou krásné slunko nikdy nezapadá.«

Nitra, 18. mája 1943.

I. KORMAN.

---

*) Prednáška povedaná na oslave storočného jubilea spisovnej slovenčiny.

ŠKOLSKÉ ZPRÁVY

A) Profesorský sbor

a) Zmeny v profesorskom sboe

NA ÚSTAV PRIŠLI :

1. *Anna Krasnová*, supl. prof., zo Štátneho slov. gymnázia v Trenčíne.
2. *Elena Lacinová*, kand. prof.
3. *Anton Souček*, doč. prof. z R.-k. biskupského slov. gymnázia v Trnave.

Z ÚSTAVU ODIŠLI :

1. *Andrej Hrčka*, supl. prof., koná vojenskú prez. službu.
2. *Marta Miklošková*, štát. profesorka, dobrovoľne sa zriekla štátnej školskej služby.

NEPRÍTOMNÍ V SLUŽBE :

1. *Ignác Šáfár*, štát. prof. má dovolenku na konanie voj. prez. služby.

NA INÍ ÚSTAV BOLI PRIKÁZANÍ :

1. *Rudolf Martiš*, doč. prof., na Mestské slov. gymn. v Topoľčanoch.
2. *Filip Pátoprstý*, štát. prof. § 70., na Rím.-kat. slov. učit. akadémiu v Bánovciach nad Bebravou.
3. *Šteinhüblová-Pechová Mária*, supl. prof., na Mestské slov. gymn. v Hlohovci.
4. *Alexander Uharček*, štát. prof. § 70., na Rím.-kat. biskupské slov. gymn. v Trnave.

b) Stav prof. sboru koncom škol. roku

1. *Jozef Haša*, riaditeľ, vyučoval D IIa2, Ph VIIIa3, b3. (8).
2. *Imrich Bričhta*, doč. prof., vyuč. L VIa4, VIIa4, VIIIa4, N IIIa3, Vb3, VIa3. (24). Správca filologickej zbierky.
3. *Alžbeta Čerey*, štát. prof., vyuč. M Ia4, b4, Rys. IVa2, Kr Ia4, b4, IIa4, IVa2, Triedna Ia. (22.76.) Správkyňa zbierky kresliarskej.
4. *Pavol Dubík*, štát. prof., vyuč. Nb Ib2, IIb2, IIIb2, IV—VII20, Exh. 2. (28).
5. *Leonard Gajdoš*, štát. prof., vyuč. Fr. Va6, VIa4, VIIa5, VIIIa3, N IVa3. Triedny IVa. (25.5). Správca prof. knižnice.

6. *Jozef Gazda*, štát. prof., vyuč. P Ib3, IIb3, VIIa2, VIIa2, Ch IV—VI2. Triedny Ib. (24). Správca zbierky chemickej.
  7. *Adolf Heinisch*, supl. prof., vyuč. M VIab6, VIIab6, VIIa2, VIIIb4, Dg VIIIb2, Rys IVb2, Nepov. dg I—II odd.4. Triedny VIIb. (27). Správca zbierky geom.
  8. *Edita Ivašková*, štát. prof. §70., vyuč. S Ia5, IVa3, N Ia4, IIIb3, IVb3, VIb3. Triedna IVb. (26).
  9. *Datimil Konečný*, štát. prof. § 70., vyuč. M Vab6, VIIIb2, F VIIab6, VIIab6. Triedny Va. (22). Správca zbierky fyzikálnej.
  10. *Ľ. Korčeková*, štát. prof., vyuč. S VIIab6, VIIa3, N Ib4, VIIb3, VIIa3. Triedna VIIa. (24.5).
  11. *Ignác Korman*, supl. prof., vyuč. S IIb5, Vb3, VIa3, L IIIa5, VIb4. Triedny IIb. (25).
  12. *Anna Krasnová*, supl. prof., vyuč. L IVab10, Fr Vb6, VIb4. (22).
  13. *Ludmila Kraitzová*, štát. prof. §70., vyuč. P Ia3, IIa3, VIab6, VIIb2, VIIIb2, Z IIIab4. Triedna IIIb. (22). Správkyňa zbierky prírodopisnej.
  14. *Mikuláš Krošlák*, supl. prof., vyuč. T I—VII28. Správca zbierok pre telesnú výchovu. (23.52).
  15. *Elena Lacinová*, supl. prof., vyuč. S Ib5, IIa5, IVb3, L Va5. (21.5).
  16. *Mária Mareschová*, štát. prof., vyuč. S Va3, VIb3, N IIa4, IIb4, VIII b3, Spv Iab2, IV.ab2. Triedna VIb. (25.5). Správkyňa bibl. pauperum.
  17. *Jozef Plaštiak*, supl. prof., vyuč. L IIIb5, Vb5, VIIb4, VIIIb4, Nepov. Gr I—II odd.4. Triedny Vb. (25).
  18. *Oľga Porubčanová*, odb. učiteľka, vyuč. M IIa4, F IIIab6, IVab4, Kr IIIab6, Td2. (21.72).
  19. *Titus Rožnay*, štát. prof., vyuč. D IVab6, VIIIab6, Nh VII—VIII4, Spv VIIab2, T VIIIab4. (23.36). Správca zbierky dejepisnej a zemepisnej. Riaditeľský tajomník.
  20. *Ester Schormannová*, doč. prof., vyuč. D IIb2, IIIab4, Vab4, VIIab4, N Va3, VIIa3, Triedna VIIa. (24).
  21. *Anton Souček*, doč. prof., vyuč. D Iab6, VIab4, Z IIab4, Vab4, VIab4. Triedny VIa. (23).
  22. *Margita Šafárová*, štát. prof. § 70., vyuč. S IIIab8, S VIIIb3, Fr VIIb4, VIIIb3. Triedna VIIIb. (25). Správkyňa žiac. knižnice a zbierky pre spev.
  23. *František Zverka*, odb. učiteľ, vyuč. M IIb4, IIIab6, IVab6, Kr II b4, IVb2. Triedny IIIa. (22.04).
- Výpomocní učitelia : *Vojtech Božanský*, prefekt SVD, vyuč. Nb rim.-kat. Ia2, IIa2, IIIa2. — *Michal Cibulka*, farár ev. a. v., vyuč. Nb ev. a. v. vo dvoch odd. 8. — *Valeria Leitherová*, prof. hudobnej školy, vyuč. Sp I.—III. tr, 10.

Školský zriadenec : *Jozef Mlynek*.

B) Kronika ústavu

Dňa 25. júna po prijímacích skúškach boli zapísaní žiaci do I. triedy. Prijímacie skúšky do vyšších tried boli 25. a 26. júna.

Školský rok sme začali dňa 1. septembra. V ten deň boli opravné, do-
datčné a prijímacie skúšky. Definitívne sa zapísali všetci žiaci dňa
2. septembra.

Dňa 4. septembra po slávnostnom Veni sancte bola školská slávnosť,
na ktorej prehovoril žiactvu riaditeľ ústavu a pri ktorej žiactvo vypo-
čulo prejav pána odborového prednostu Antona Mišika.

Vyučovali sme okrem feriálnych dní nerušene do 26. júna. Len od 10.
do 28. februára bolo vyučovanie zastavené pre zaistenie zásob uhlia
a koksu Najvyšším úradom pre zásobovanie.

Profesorský sbor mal riadne porady v stanovenom čase. Na týchto po-
radách prerokoval všetko, čo sa týkalo vhodného rozdelenia učebnej
látky, metodického postupu, mravnej a náboženskej výchovy, disciplin-
ovania, telesnej výchovy, slovom, čo sa týka vnútorných i vonkajších
záležitostí ústavu.

Pobočky boli povolené po jednej pri všetkých triedach, spolu 8.

Pri VIII.b triede bola reálna vetva.

Deskriptívna geometria sa vyučovala nepovinne vo dvoch oddeleniach.
Jazyk grécky sa učili žiaci nepovinne tiež vo dvoch oddeleniach.

Vedecké vychádzky

Trieda VIII.a podnikla 2. X. 1942 zoologickú vychádzku na močariská
pri Tormoši. Oddávna je to najbližšie sídlisko kačice divej a čajky.
Žiaci boli z tejto príležitosti upozornení na iné podobné miesta v oblasti
nitrianskej a na vyhynulú malakozoologickú faunu v močarisku tor-
mošskom, kde bolo práve ukončené jeho odvodnenie, ktoré iste bude
vplývať aj na sídliská horemenovaných vtákov.

3. X. 1942 boli žiaci II.b a VII.a triedy soznámení s jesennou flórou zo-
borskou. Väčšia časť tejto vychádzky bola venovaná rezervácii flóry
u sv. Svorada.

Dňa 15. X. 1942 konala sa botanická exkurzia so VII.b tr. do nitrianskeho parku. Žiaci si prezreli jeho kvetenu. Všimli si statného vzrastu osík, košatých líp, ktoré tvoria aleju. Cestou k vodometu videli štíhle a dosiaľ mladé nekvitnúce ľaliovníky (Liliodendron) s listami štvorlaločnými, ďalej ozdobné kríky krídlatca trojlístého (Ptelea trifoliata) a mladé stromčeky jerlímu japonského (Sophora japonica), ktorý vzhľadom sa podobá agátu. Boli upozornení i na dosť vzácny dub červený (Quercus rubra), pochádzajúci zo Sev. Ameriky.

Park má i malý skleník a v ňom rôzne izbové rastliny : Asparagus, Salvia, Hoja, Abutilion, Echinocactus a iné.

Táto vychádzka prehĺbila botanické poznatky žiakov a vzbudila v nich lásku k prírode.

Žiactvo bolo vôbec na každej z týchto prírodopisných vychádzok, konaných k doplneniu učiva práve tak ako vo vlastných hodinách prírodopisného vyučovania, vedené nielen k poznávaniu prírodnín okolia, ale aj k láske k týmto a tým aj k láske k prírode a k jej ochrane.

Žiaci VI.ab prezreli si 29. X. 1942 miestny cukrovar, kde poznali chémiu a najmä techniku výroby cukru. Žiaci tých istých tried mali možnosť 2. apríla 1943 soznámiť sa s výrobou sladu v tunajšej sladovni a tamtiež si pozreli aj spôsob sušenia zeleniny.

Triedy IV.ab 1. IV. 1943 v plynárni mesta Nitry poznaly prípravu svietiplynu a iných produktov suchej destilácie uhlia.

Žiactvo tried I.b a II.b videlo 11. mája 1943 jarnú kvetenu Boriny a Kalvárie aj s nahodile sa nachodiacou faunou. Bolo poučené súčasne o podstatnom geologickom složení kraja.

13. mája 1943 žiaci V.ab soznámili sa s praktickým použitím slov. cementu a azbestu v nitrianskej eternitke, ktorá produkuje azbestový aj lepenkový eternit. Tamtiež pozreli si výrobu umelého ľadu chladením čpavkovým.

V dňoch 17.—31. mája 1943 boli mnohé triedy na putovnej hygienickej výstave. Vychádzky boli konané pod vedením a za dozoru docentov prírodopisu a chémie.

Úradné návštevy

V dňoch 17. a 18. decembra vykonal pán Mikuláš Hornák, ústredný školský inšpektor, inšpekciu na hodinách jazyka nemeckého a spoločenskej výchovy. — Pán Eduard Adamko, odborný inšpektor, vykonal v dňoch 7. a 8. apríla úradnú návštevu na hodinách telovýchovy.

Dňa 29. januára prednášal žiactvu prof. Ignác Korman o význame slovenskej tlače. Po prednáške bol program s týmito bodmi: 1. Rázusová-Martáková, Kniha: Recitoval Ernest Krištín, žiak VIII.b triedy. 2. G. Rossini: Barbier sevilský. Úryvok pre husle. Zahrali František Pinka a Ernest Baláž, žiaci VIII. tr. 3. Úryvok z článku M. Rázusovej-Martákovovej.

Dňa 13. marca bola domáca oslava štátneho sviatku. Program: 1. Štátna hymna. 2. F. Babušek, Pochod slovenskej mládeže. 3. Martin Rázus, Vzdych. Recitoval Ernest Krištín, žiak VIII.b triedy. 4. Slávnostná reč. Prof. Leonard Gajdoš. 5. M. Schneider-Trnavský, Hoj, vlasť moja a L. Vansa, Kolo Tatier čierna. Spieval sbor žiakov II.a a II.b triedy. 6. Čunderlík, Utrpením k slobode. Sborová recitácia. Recitovali žiaci vyšších tried pod vedením prof. Eleny Lacinovej. 7. Dolinský, Ohlas. Spieval sbor žiakov vyšších tried. Dirigoval Gejza Luky, žiak VIII.b triedy. 8. Hymnická pieseň »Bože, čos' ráčil«. 9. Hold štátnej vlajke. — Pred programom vypočulo žiactvo reč pána ministra Jozefa Siváka.

Dňa 4. mája bola oslava generála M. R. Štefánika. Program: 1. Štátna hymna. 2. Štefan Kréméry: Štefánikova matka. Recitovala Mária Štoltbová, žiačka VI.a triedy. 3. Št. Pyšný: Na Bradle, Slovák odkiaľs' rodák a Hej, bystrý a smelý. Spieval sbor žiakov II.a a II.b triedy. 4. Reč — povedal prof. Imrich Brichta. 5. K móhyle temnej. Sborový spev žiakov vyšších tried pod vedením G. Lukyho, žiaka VIII.b triedy. 6. A. Žarnov: Slobode. Recitoval Martin Vavro, žiak V.b triedy. 7. Sborová recitácia pod vedením prof. Ignáca Kormanu. 8. Kto za pravdu horí.

Dňa 22. mája bola oslava 100. výročia uzákonenia spisovnej slovenčiny s týmto programom: 1. Štátna hymna. 2. A. Žarnov: Bojovníci. Recitoval Milan Géci, žiak VI.a triedy. 3. Reč. Prof. Ignác Korman. 4. M. Schneider-Trnavský: Slovenčina moja a Viliam Kostka: Slovenská pieseň. Sborový spev žiakov II.a a II.b triedy. 5. Svetozár Hurban Vajanský: Slovenčina. Recitoval Emil Slovák, žiak VI.b triedy. 6. Petite fantaisie française. Na husliach zahral František Vartík, žiak II.b triedy. 7. Pavol O. Hviezdoslav: Veď závidia ti, dcéra Tatier, dvojprednes recitovali Emília Kurucárová a František Plšek, ž. VI.a triedy (krojovaný výstup). 8. Kto za pravdu horí.

Školský rok sme zakončili 26. júna slávnostným Te Deumom. Po ďakovných bohoslužbách bola školská slávnosť, na ktorej prehovoril k žiactvu riaditeľ ústavu a rozdal žiakom odmeny.

Mimoškolská činnosť profesorského sboru

Profesori okrem vlastnej školskej práce zúčastnili sa na činnosti osvetovej, náboženskej, spolkovej, hospodárskej, sociálnej a charitatívnej. Jeden redigoval miestne noviny, traja boli činní ako vodcovia stotín HM, traja prednášali príležitostne, jeden viedol podporovací spolok, jeden mal na starosti náboženské združenie, dvaja sa venovali športu, jeden bol činný ako predseda Ovocinárskeho spolku a iný ako zpravodajca Poľnohospodárskych ústavov.

Účasť žiactva na verejných podnikoch

V uplynulom školskom roku zúčastnili sa žiaci nášho ústavu na viacerých verejných podnikoch. Zvlášť bohatá bola činnosť v odbore telovýchovy. Pri každej príležitosti dobre a vzorne reprezentovali náš ústav a tak zachovali i naďalej dobré meno ústavu.

Z činnosti telovýchovnej uvádzame len hlavnejšie.

Dňa 19. sept. 1942 boli na ihrisku AC Nitra medzitriedne ľahkoatlet. preteky.

V dňoch 26. a 30. sept. 1942 sohraly sa v telocvični ústavu jesenné medzitriedne majstrovstvá v basketpale.

V dňoch 19.—30. sept. 1942 zúčastnili sa žiaci a žiačky nášho ústavu v reprezentačnom družstve HM ľahkoatlet. pretekov európskej mládeže v Miláne.

V dňoch 10.—11. okt. 1942 zúčastnili sa naši žiaci ako župné družstvo HM na celoštátnych basketbalových majstrovstvách HM v Novom Meste n./Váhom.

Dňa 17. okt. 1942 zúčastnilo sa naše družstvo na tradičných ľahkoatlet. pretekoch o pohár mesta Nitry, usporiadaných na ihrisku AC Nitra.

Dňa 19. januára 1943 zúčastnili sa naši žiaci na župných majstrovstvách HM v hokeji.

V dňoch 23.—24. jan. 1943 zúčastnili sa žiaci ústavu v župnom družstve HM na celoštátnych hokejových a krasokorčuľarských majstrovstvách HM v Banskej Bystrici.

V dňoch 27. a 30. jan. 1943 boli na klzisku AC Nitra medziústavné hokejové zápasy OA—Gymnázium.

Dňa 31. jan. 1943 zúčastnili sa naši žiaci a žiačky na plaveckých majstrovstvách HM v Bratislave.

Dňa 17. apríla 1943 bol na ihrisku AC Nitra futbalový zápas OA—Gymnázium.

V dňoch 12.—14. mája 1943 boli na dvore ústavu jarné medzitriedne majstrovstvá v basketbale. Zvítazila VII.a trieda.

Dňa 15. mája 1943 zúčastnili sa naši žiaci na miestnych ľahkoatlet. pretekoch HM, ktoré boli na ihrisku AC Nitra.

Dňa 22. mája 1943 zúčastnili sa žiaci nášho ústavu na večernom ľahkoatlet. meetingu, ktorý usporiadal ľahkoatlet. odbor HM na ihrisku AC Nitra.

Dňa 30. mája 1943 zúčastnili sa naši žiaci v družstve HM na ľahkoatlet. pretekoch v Baťovanoch.

Dňa 13. júna 1943 zúčastnili sa naši žiaci na župných ľahkoatlet. majstrovstvách v Nitre.

Dňa 20. júna 1943 zúčastnili sa žiaci nášho ústavu v župnom družstve HM na celoštát. ľahkoatlet. majstrovstvách HM v Bratislave.

Účasť žiactva na iných verejných podnikoch a oslavách bola tiež značná. Hlavnéjšie uvádzame :

Dňa 4. okt. 1942 zúčastnili sa žiaci ústavu na oslave (výročia) narodenín A. Hlinku v Katol. kultúrnom dome.

Dňa 1. nov. 1942 zúčastnili sa žiaci ústavu pietnej spomienkovej oslavy na uctenie pamiatky padlých hrdinov, na ktorej žiak VII.b triedy Ján Grígel predniesol príležitostnú básň.

Dňa 20. dec. 1942 zúčastnili sa žiaci ústavu na akadémií HM na uctenie pamiatky padlých hrdinov, kde prispeli k programu sborovou recitáciou a rytmickým tancom dievčat.

Dňa 13. dec. 1942 zúčastnili sa žiaci ústavu na slávnosti postavenia vianočného stromu na Tisovom námestí, kde žiak VII.b tr. Ján Grígel predniesol príležitostnú básň.

Dňa 14. marca 1943 zúčastnili sa žiaci ústavu na oslavách štát. sviatku v Hlinkovom dome, kde žiak VIII.b tr. Ernest Krištín predniesol príležitostnú básň.

Dňa 2. mája 1943 zúčastnili sa žiaci ústavu pietnej oslavy na uctenie pamiatky bohatiera gen. M. R. Štefánika a na oslave sviatku práce na Tisovom námestí.

Dňa 22. mája 1943 zúčastnil sa náš ústav a orchester gymnázia na ve-

čierku miest. odboru SČK, na ktorom všetky nitrianske školy uctily a obdarili našich ranených frontových hrdinov.

Dňa 5. júna 1943 zúčastnili sa naši žiaci na akadémii HM, kde maturant Ernest Petřík predniesol vlastnú báseň a žiak VII.a tr. Tomáš Grál prispel k programu hrou na klavíri.

Dňa 6. júna 1943 zúčastnili sa žiaci ústavu na manifestácii mládeže na okresnom dni HM v Nitre.

V dňoch 19.—20. júna 1943 zúčastnili sa žiaci a žiačky ústavu na celoštátnom sjazde HM v Bratislave.

Náboženská výchova

Žiaci počúvali každú nedeľu exhortu a zúčastnili sa na omši sv. V školskom roku štyri razy pristúpili spoločne k sviatostiam. Pred veľkonočnou spoveďou zúčastnili sa na duchovných cvičeniach, ktoré viedol prof. Pavol Dubík.

Viaceri žiaci boli členmi Mariánskej kongregácie, ktorá sa starala o pestovanie opravdivej zbožnosti; o uskutočnenie ideálu čistého, pracovitého, povinnosti poctivo plniaceho študenta. — Prézosom bol prof. Pavol Dubík a členmi výboru nasledujúci žiaci: Jozef Korček VII.b, prefekt, Štefan Lojka a Jozef Pogády VIII.b, asistenti, František Plšek VI.a, tajomník, Anton Križan VII.b, knihovník, pre dievčenské oddelenie Vlastimila Markvartová VIII.a, prefektka, Helena Križanová a Anna Vavrovičová VIII.a, asistentky, Melánia Fabianová VIII.a, tajomníčka. Žiaci evanjelického a pravoslávneho náboženstva plnili svoje povinnosti pod vedením svojich duchovných.

Telesná výchova

Veľký význam telesnej výchovy je dnes všeobecne cenený a uznávaný. Potrebu cvičenia poznal už veľký grécky filozof Platon, keď napísal: »Telo bez gymnastiky je ako duch bez vzdelania.« A heslo hrdinských Grékov »kalokagathia« — krása tela a dobro duše, je i dnes vzorom a základným pilierom telesnej výchovy.

Zvláštna a dôležitá úloha však pripadá telesnej výchove školskej. Moderná škola necvičí a nezdokonaľuje len ducha, ale stará sa aj o zdravý rozvoj a všeobecné zdokonalenie telesných schopností žiakov jej sve-

rených. Odstraňuje aspoň čiastočne škodlivé účinky dlhého vysedávania v školských laviciach na vyvíjajúci sa organizmus, a to zámerným, metodickým a účelným precvičovaním celého tela.

Složkami telovýchovy však zdokonaľujeme nielen telesný rozvoj a odolnosť proti chorobám, ale vyjímame a cvičíme i užitočné a dobré vlastnosti duševné, ako disciplinovanosť, nebojazlivosť, duchapritomnosť, odvahu a pohotovosť, pevnú vôľu, vytrvalosť a odolnosť, cit spolupatričnosti a iné mužné vlastnosti.

Dnes telocvik už nemá byť predmetom vyučovacím, duševne unavujúcim a jednotvárnym, ale predmetom výchovným a osviežujúcim. Má byť radostnou rekreáciou po jednostrannej duševnej práci školskej. Veď už Aristoteles to vystihol, keď napísal, že telesný pohyb je duchu odpočinkom. A toto osvieženie po duševnej námahe poskytujú mládeži hlavne telocvičné a športové hry.

Dobré účinky telovýchovy po stránke fyziologicko-zdravotnej, výchovnej, brannej a estetickej sú dnes už vedecky dokázané. Preto patrí telesnej výchove v rámci všeobecnej výchovy popredné miesto.

V uplynulom školskom roku cvičilo sa temer po celý čas pravidelne. Menšia prestávka bola len v zimných mesiacoch, keď sa telocvičňa nemohla dostatočne vykúriť. Vtedy prevádzaly sa v rámci hodín telovýchovy zimné športy, alebo sa teoreticky preberaly pravidlá športových hier, prednášalo sa o význame telesnej výchovy a hygiéne ľud. tela a prvej pomoci.

Chlapci cvičili po triedach a dievčatá v dvoch oddeleniach. Cvičilo sa väčšinou v telocvični ústavu a za priaznivého počasia na školskom dvore.

Pre rôzne telesné vady a choroby bolo od výchovy oslobodených 20 žiakov a 3 žiačky.

Ako nepovinné cvičenia konaly sa hry a to v štyroch oddeleniach pre chlapcov a v dvoch oddeleniach u dievčat. Pestoval sa basketbal, volejbal, hádzaná a ľahká atletika. Zimné športy sa konaly v rámci hodín telovýchovy.

Medzi triedami sa závodilo v basketbale, v hokeji a v ľahkej atletike. Okrem toho zúčastnili sa žiaci a žiačky ústavu na rôznych športových pretekoch, ako je to uvedené na inom mieste výročnej zprávy.

Pochodové cvičenie bolo jedno. Zúčastnili sa ho profesori a všetci žiaci ústavu.

Žiaci nášho ústavu zúčastňujú sa telesnej výchovy aj v športových odboroch HM.

Zdravotný stav žiactva

bol v uplynulom školskom roku dobrý. Vážnejšie onemocnenia sa vyskytli len v niekoľkých prípadoch, a to zápal stredného ucha (3), zápal pohrudnice (1); zápal okostice (1), zápal slepého čreva (2), zápal obličiek (2), brušný týfus (1), difteria (1), nervová choroba (1), pľúcny katar (1), kĺbový reumatizmus (1), hnisavá angína (4), fobóza (1). Náčelný mestský lekár Dr. Juraj Komár prezrel v školskom roku dva razy oči žiakov, dňa 6. mája prednášal oktávanom o pohlavných chorobách a dňa 17. júna všetkému žiactvu o tuberkulóze.

Všetci žiaci boli poistení proti úrazu.

Vzdelávací krúžok

Samovzdelávací krúžok sv. Metoda pri našom ústave aj v uplynulom školskom roku bol priateľským domovom správne pochopeného seba-vzdelávania. Členovia sa cvičili v prednášaní a vo vzájomnej rozvážnej a dobromyseľnej kritike.

Krúžok mával pod vedením prof. Leonarda Gajdoša schôdzky každé dva týždne. Program schôdzok býval pestrý a vyhovoval, nakoľko to bolo možné, záujmom všetkých. Najviac bolo na programe vlastných literárnych pokusov z odboru poézie a prózy; dosť bolo aj hudobných čísel a o zábavu postaral sa dramatický odbor krúžku.

Okrem tejto pravidelnej činnosti usiloval sa krúžok spolupracovať s ostatnými vzdelávacími krúžkami v Nitre a nadviazal priateľské styky i s krúžkom Ludovíta Štúra v Topoľčanoch. S uvedenými krúžkami mal spoločné výmenné schôdzky.

Vzdelávací krúžok Ludovíta Štúra z Topoľčian hostoval u nás 25. novembra 1942 s vlastným programom.

Dňa 5. novembra 1942 pripravil krúžok pre svojich členov veselý kabaretný večierok.

21. marca vystupoval náš krúžok pohostinsky s vlastným programom u bratského krúžku na Štát. slk. obch. akadémií. Samovzdelávací krúžok Štát.slov. obch. akadémiie odplatil túto návštevu dňa 21. apríla 1943. 25. mája hostoval náš krúžok v Topoľčanoch. Zájazdu zúčastnilo sa 32 členov.

Náš orchester s úspechom vystúpil na večierku Slov. červ. križa.

Aj športový odbor krúžku bol činný. Hrali sme dva hockeyové a jeden futbalový zápas so Štát. slk. obchodnou akadémiou. Usporiadali sme aj medzitriedne basketbalové preteky, z ktorých víťazne vyšla VII.a tr. Medzitriedne futbalové preteky šaly sa korisťou VII. triedy.

Na literárnom šúbehu, ktorý krúžok vypísal, zúčastnilo sa 14 autorov. Z odboru prózy sa 1. cena neudelila, 2. cenu získal Ernest Petřík z VIII.b. Z odboru poézie 1. cenu získal tiež E. Petřík z VIII.b. Za pokus o vedecké pojednanie 1. cenu získal Juraj Sedovič zo VII.b.

Častým účinkovaním vynikli: Ernest Petřík z VIII.b. Rudolf Horka zo VII.a; v recitovaní Gizela Štempelová zo VII.a, Ernest Křištín z VIII.b a Elégia Köhlerová zo VII.a; z dramatického odboru: Alžbeta Jelínková zo VII.a, Elégia Köhlerová, Elena Kesslerová zo VII.a a Margita Hajnalová zo VII.a; v hudobných číslach: Vincenc Vojtech zo VII.b, Tomáš Grál z VII.a, František Pinka z VIII.b, Ernest Baláz z VIII.a a Jozef Červený z V.a.

Stav pokladnice na konci šk. r. 1942/43:

Zvyšok zo šk. r. 1941/42	— — — — —	764.95 Ks
Príjmy v šk. r. 1942/43:		
a) členské	— — — — —	527.— „
b) úroky 1940—43	— — — — —	40.35
c) za odpredaj almanachov	—	142.—
d) vstupné z mik. več.	—	208.50 „
Spolu príjem činil	— — —	1.682.80 „
Výdavky v škol. roku 1942/43	— — — — —	459.80 „
Pokladničná hotovosť	— — — — —	1.223.— „

Rodičovské sdruzenie

Ústav preniknutý vedomím dôležitosti súladu školskej výchovy s výchovou v rodičovskom dome usiloval sa pribrať k spolupráci rodičov žiakov. Záujem rodičov ešte nebol všeobecný. Ťažkosť pôsobil hlavne styk s rodičmi vidičských žiakov.

Na členských schôdzkach prednášal riaditeľ a členovia profesorského sboru o pedagogických otázkach a oboznamovali rodičov s predpismi. Náčelný mestský lekár Dr. Juraj Komár prednášal dva razy o hygiene. — Na výborových schôdzkach sa rokovalo hlavne o podporovaní žiakov. Rodičovské sdruzenie viedol predseda Štefan Fabian, okresný náč. mik. s výborom, ktorého členmi boli: Elena Dolejšová, manželka staviteľa, František Gáborík, riaditeľ RSP, Vincent Gero, revizor SZ, Dr. Štefan

Kľúčovský, advokát, František Mojto, vládny komisár mesta Nitry, Ján Mrva, polic. komisár, Jozef Rezek, obchodník, Mária Šplháčková, manželka majora, Dr. Alexander Štefček, verejný notár, František Veselý, hlavný pošt. tajomník a Anton Weigl, krajčír, ďalej riaditeľ ústavu a zástupcovia profesorského sboru.

Rodičovské združenie prispelo na ošatenie chudobných žiakov ústavu 2550.— Ks, pomáhalo žiakom, ktorí sa ocitli v núdzi Ks 200.—, na stravovanie prispelo Ks 4.150.— Na knižné dary na konci škol. roku Ks 700.— Príjem z členských príspevkov a darov činil Ks 7.800.—, výdavky 7.600.— Zostáva na škol. rok 1943/44 Ks 200.—

Skúšky zrelosti

V jesennom období 1942 nadobudli vysvedčenia zrelosti 3 kandidáti. Skúšky zrelosti sa konaly za predsedníctva riaditeľa ústavu.

V jarnom období 1943 podrobilo sa písomným aj ústnym skúškam zrelosti 36 žiakov VIII.a triedy a 1 externista a 36 žiakov VIII.b triedy a 12 externistov.

Písomné skúšky boli 12.—14. apríla 1943 a boli pri nich dané tieto témy :

a) Z jazyka slovenského v odd. A : 1. Ivan Krasko : Plachý akord. (Literárnoestetický rozbor básne). — 2. Pred Pribinovým kostolíkom. (Úvaha). 3. Podmienky života na zemi. (Rozprava). — V odd. B : 1. Martin Rázus : Práca násilu tlačí svojou váhou, absorbuje sily, práca z chuti dá zabudnúť načas na bolesti a sklamania, vyplňa život i vtedy, keď nás on v skúposti svojej nezbadal pri dverách dvorany, kde rozdáva dary. Preto je vážne hneď za mladi nielen pochopiť, čo je práca, ale si i vybrať úlohu, čo zabezpečí človeka v existenčnom boji a najmä poskytnie program, kvôli ktorému hodno je žiť... (Rozbor). — 2. Slovenčina moja, krásne ty zvuky máš... (Úvaha z príležitosti 100. výročia vzniku spisovnej slovenčiny). — 3. Politické snahy Slovákov v dobe národného prebudenia. (Vlastivedná rozprava).

b) Z jazyka latinského v odd. A : M. Tullius Cicero : Laelius de amicitia, cap. 6. — V odd. B : M. Tullius Cicero : Cato Maior de senectute, cap. 23; § 82—84.

c) Z jazyka nemeckého v odd. A : 1. Unser tägliches Brot... (Betrachtung). 2. Edmondo de Amicis, Uhlíar a pán. (Reprodukcia). — V odd. B :

1. Gewohnheiten und Bräuche in unserem Lande im Laufe des Jahres (Beschreibung). 2. Čertov mlyn. (Reprodukcia).

d) Z deskriptívnej geometrie v odd. B : 1. Sostrojte vzájomný priesek štvorbokého ihlanca ($A B C D$) V a štvorbokého hranola ($M N P Q$) M/A ($-11; 4; 5; 0$) B ($-9; 8; 0$), c ($-4; 3; 9; 7; 0$); D ($-6; 5; 3; 5; 0$), V ($2; 0; 11$), M ($5; 6; 0$); N ($2; 10; 0$), P ($-2; 8; 0$), Q ($0; 5; 0$), M ($-1; 0; 11$) / . — 2. Dané sú tri mimobežky $a = A M$, $b = B N$, $c = C Q$. Sostrojte os rotačného valca, ktorý prechádza priamkou a a dotýka sa mimobežiek b a c / A ($-4; 2; 4$); M ($4; 6; 4$); B ($-4; 2; 6$), N ($4; 0; 2$); C ($-4; 3; 2$), Q ($4; 3; 2$) / . —

3. Sostrojte stredový priemet dutého hranola šesťbokého i jeho osvetlenie. (S / $-4; -4; 0$), strana $A B = 4$, je rovnobežná s osou x , výška $v = 6$; stred premietania O ($1; 8; 8$); úbežník svetelných lúčov U ($9; 0; 0$).

Ústne skúšky zrelosti v odd. A konaly sa za predsedníctva doč. riaditeľa Štát. slov. gymnázia v Zlatých Moravciach, Štefana Furku v dňoch 17.—22. mája 1943; v odd. B za predsedníctva doč. riaditeľa Mest. slov. gymnázia v Topoľčanoch, Alojza Cvachu od 24.—31. mája 1943. — Skúšobná komisia uznala v odd. A 9 kandidátov zrelými s vyznamenaním, 9 zrelými s dobrým prospechom, 17 zrelými a 2 povolila opravnú skúšku z jedného predmetu, v odd. B 6 kandidátov zrelými s vyznamenaním, 13 kandidátov zrelými s dobrým prospechom, 23 kandidátov zrelými a 2 kandidátom povolila opravnú skúšku z jedného predmetu, 1 kandidátovi opravnú skúšku z dvoch predmetov.

Zo všetkých 82 kandidátov v jarnom období boli teda uznaní 15 zrelými s vyznamenaním, 22 zrelými s dobrým prospechom, 40 zrelými a 4 bola povolená opravná skúška z jedného a 1 z dvoch predmetov.

SOZNAM APROBOVANÝCH ABITURIENTOV V JARNOM OBDOBÍ 1943.

(* značí dospelých s vyznamenaním).

Oddelenie A:

*Ernest Baláž, Tibor Dokupil, Melánia Fabianová, Monika Gajdošová, Kamila Gregorovičová, Ján Greguš, Jozef Janega, *Fridrich Kamenický, Ján Rudolf Kosír, Anton Kadlieček, Elena Križanová, *Ján Kuna, Karol Laca, Katarína Líšková, Róbert Lúbke, *Elena Malatinská, *Elemír Malík, Zdenko Markovič, *Kvetoslava Markvartová, *Michal Masaryk, Július Miškovič, Igor Mrva, Edita Nevlahová, Štefan Pálka, Jozef Paulovič, Andrej Pecháč, *Rastislav Pospíšil, Teofil Rusnák, Pavla

Rydz, Jozef Sokol, Štefan Šamudovský, Ctrirađ Šatra, Milan Tomášek,
*Zuzanna Vargová, Anna Vavrovičová.

Oddelenie B :

František Bařáz, Štefan Bernáth, Martin Budický, Ján Cintula, Anton Domin, Titus Fábry, Anton Grman, Ján Chnápko, Teodor Igaz, Jozef Janík-Glejduřa, Ervín Justus, Michal Klčo, Jozef Kliřan, Ján Klorus, Pavol Klúčovský, Ján Kostelanský, Ján Krajčovič, *Ernest Kriřtín, Rudolf Kriřan, Štefan Kupčov, Vincent Lechovič, Štefan Lojka, Gejza Luky, *Teodor Magdolen, Anton Martinkovič, Matej Mafařkov, Ján Miřura, Edilbert Nemček, Ludovít Nitriansky, *Ernest Petriř, Štefan Petrovič, František Pinka, Pavol Piovarcsy, *Jozef Pogády, Ján Popovyč, *Andrej Rosa Zajac, Ludovít Rybár, Ján Slaný, Michal Šľvka, Fedor Šimko, *Rastislav Škoda, Štefan Vaľko.

Témy písomných skúřok

Z JAZYKA SLOVENSKEHO :

Tr. VII.a.

I. (řkolská) : Ludové prvky v dielach řtúrovcov. (Rozprava.) II. (domáca) : Deň Duřičiek na východnom fronte. (Náladová čřta.) III. (řkolská) : Hviezdoslav : »Z nadřenia srři řivot, řivot opravdový. (Výklad.) IV. (domáca) : a) Naše mesto zblízka a zďáleka. (Besednica.) b) Slovenskí národovci v »Letiacich tieňoch«. (Charakteristika.) V. (řkolská) : a) Pred jarnými výkladmi. (Kurziva.) b) Storočnica spisovnej slovenčiny. (Besednica.) VI. (domáca) : Veľká noc v mojich spomienkach. (Ličenie.) VII. (řkolská) : Prijatie křesťanstva a jeho význam. (Dejepisná rozprava.) VIII. (domáca) : Vajanský : Otcovi. (Rozbor básne.)

Tr. VII.b.

I. (řkolská) : Sládkovič : Kto necítil putá zlosti, nepil kalnú rabstva vodu, nezna řalár smyselnosti : řen nevři si slobodu. (Výklad.) II. (domáca) : a) Pohľad z obloka. (Besednica.) b) V našej kaplnke. (Úvaha.) III. (řkolská) : Má stáť umenie v službách národa? (Rozprava.) IV. (domáca) : a) Interview so sebou. (Voľne.) b) Poľovačka na medvede. (Podľa domáceho čítania.) V. (řkolská) : Jarný predvečer v lese. (Ličenie.) VI. (domáca) : Storočnica spisovnej slovenčiny. (Rozprava.) VII. (řkolská) : Vajanský : Nedriemá! (Rozbor básne.) VIII. (domáca) : Okresný deň HM. (Miestna reportáž.)

Tr. VIII.a.

I. (školská) : Čo ma zaujíma? (Besednica), II. (domáca) : Nad hrobom spolužiaka. (Dušičková úvaha.) III. (školská) : M. Rázus : Vzdych. (Rozbor básne.) IV. (domáca) : Charakteristika známej postavy. (Voľne.) V. (školská) : Pred maturitným tablom. (Úvaha.)

Tr. VIII.b.

I. (školská) : Keď listie padá. (Kurzíva.) II. (domáca.) a) Kuzmány : Ak chcete ďalej dôjsť, ako my dôjdeme, treba vám viac vedieť, ako čo my vieme. (Výklad citátu.) b) Mravce, strážcovia pracovitosti a svedomitosti v riši hmyzu. (Prírodopisná rozprava.) III. (školská) : M. Rázus : Len čohosi sa bojím... (Rozbor básne.) IV. (domáca) : a) Štefan Mahút — sociálny bojovník. (Podľa prečítaného románu.) b) V malomestských úradoch. (Podľa románu Demokráti.) V. (školská) : Hojže, Bože, jak to bolí, keď sa junač roztratí... (Úvaha.)

Z JAZYKA NEMECKÉHO :

Tr. VII.a.

I. Die ersten Herbsttage sind da. (Schilderung.) II. Wie ich Unschuldig zu drei Ohrfeigen kam. (Unmittelbare Reproduktion.) III. Das Gemeindeglied. (Charakteristik der einzelnen Personen.) IV. Ein Brief an meinen besten Freund. (Frei.) V. Wie Alexander von Humboldt ein Haar kaufte. (Unmittelbare Reproduktion.) VI. Das Ende des Schuljahres ist da. (Frei.)

Tr. VII.b.

I. Meister Anton und seine Familie. (Charakteristik.) II. Unsere Stadt im Wintergewand. (Schilderung.) III. O vlkovi a jeho listine. (Nach dem slowakisch Vorgelesenen.) IV. Ich war krank. (Frei erzählt.) V. Umením k prírode. (Preklad.) VI. Ein Brief. (Frei.)

Tr. VIII.a.

I. Eine Nacht im Hugenottenschloss. (Nach dem Gedichte : Die Füße im Feuer.) II. Der Nikolo. (Erinnerung aus der Kindheit.) III. Pastierik. (Nach dem slowakisch Vorgelesenen.) IV. Vor der Entscheidung. (Betrachtung.)

Tr. VIII.b.

I. a) Der Tee. (Behandlung.) b) Die Kohle. (Behandlung.) II. a) Fr. Ginzkey : Ballade vom Lieben Augustin. (Prosaische Wiedergabe des Gedichtes.) b) Eine Tiergeschichte. (Frei.) III. Pohonič oslov a zlodej. (Reprodukcija.) IV. Meine Zukunftspläne. (Frei.) V. Jednota všetkého žitia. (Preklad.)

C) Sbíerky učebných pomôcok

(Podľa stavu dňa 31. decembra 1942).

PRÍJMY:

I. Zvyšok z dávnejších rokov — nerozdelené	Ks 14.882,50
II. Zvyšok z roku 1941	Ks 30.144,85
III. Prijímacie taxy v škol. roku 1942/43	Ks 3.400,—
IV. Príspevky žiactva na učebné pomôcky v škol. roku 1942/43	Ks 13.360,—
V. Taxy za duplikáty vysvedčení v r. 1942	Ks 270,—
VI. Prijímacie taxy a prisp. dodatočne prístupilých žiakov v r. 1942	Ks 420,—
VII. Zväčšený prebytok v r. 1940/41 (MŠNO č. 7640/41-II/2)	Ks 11,60
Spolu	<u>Ks 62.488,95</u>
V r. 1941 nerozdelené	<u>Ks 300,—</u>
	Ks 62.788,95

VÝDAVKY:

I. Výdavky na zakúpenie uč. pomôcok v r. 1942	Ks 9.661,30
Zvyšok pre rok 1943	Ks 53.127,65

Herné náradie

PRÍJMY:

I. Zvyšok z roku 1941	Ks 2.726,90
II. Prisp. žiactva v škol. roku 1942/43	Ks 2.004,—
III. Prisp. dodatočne prístupilých žiakov v r. 1942	<u>Ks 27,—</u>
Spolu	Ks 4.757,90

VÝDAVKY:

I. Výdavky na zakúpenie herného náradia	Ks 1.664,—
Zvyšok pre rok 1943	Ks 3.093,90

Sumár o hospodárení s dotáciami sbierok.

Bež. čís.	Pomenovanie sbierok	Zvyšok z r. 1941	Dotácia v š. r. 1942/43	Spolu príjem	Výdavky v r. 1942	Zvyšok na konci r. 1942
1	Profesorská knižnica	2.872.20	2.512.85	5.385.05	2.166.80	3.218.25
2	Žiacka knižnica	2.619.75	2.512.85	5.132.60	2.122.—	3.010.60
3	Sbierky fyzikálne	11.072.20	4.332.50	15.404.70	85.—	15.319.70
4	Sbierky prírodopisné	3.383.—	2.079.60	5.462.60	470.55	4.992.05
5	Sbierky chemické	3.626.—	1.733.—	5.359.—	1.203.—	4.156.—
6	Sbierky zem. dejepisné	2.723.30	1.213.10	3.936.40	1.507.—	2.429.40
7	Sbierky geometrické	1.021.70	1.039.80	2.061.50		2.061.50
8	Sbierky kresliarske	852.80	866.50	1.719.30	1.618.95	100.35
9	Sbierky tel. náradia	1.193.50	693.20	1.887.70	488.—	1.399.70
10	Sbierky pre vyuč. spevu	332.70	173.30	506.—		506.—
11	Sbierky pre um. vých.	146.70	173.30	320.—		320.—
12	Sbierky pre hudbu					
13	Nerozdel. zostalo	15.182.50	431.60	15.614.10		15.614.10
	Spolu	45.027.35	17.761.60	62.788.95	9.661.30	53.127.65

Sumár o stave sbierok.

Bež. čís.	Pomenovanie sbierok	Stav na konci r. 1941		Prírastok v r. 1942		Úbytok v r. 1942		Stav na konci r. 1942		Inventárna hodn. sbierok	
		inv. čís.	kusov	inv. číš.	ku- sov	inv. číš.	ku- sov	inv. čís.	kusov	Ks	h
1	Profesorská knižnica	1.877	2.268	51	58			1.928	2.326	74.535	10
2	Žiacka knižnica	5.364	5.364	42	52	7	7	5.399	5.409	71.758	70
3	Sbierky fyzikálne	871	1.100			8	14	863	1.086	91.349	15
4	Sbierky prírodopis.	1.768	18.866					1.768	18.866	43.969	70
5	Sbierky chemikálne	704	1.252	2	2	2	2	704	1.252	26.521	10
6	Sbierky zem. dejepis.	336	1.467	9	18			345	1.485	28.744	20
7	Sbierky geometrické	200	257					200	257	19.254	35
8	Sbierky kresliarske	395	1.462	22	53	16	49	401	1.466	19.637	—
9	Sbierky tel. náradia	105	603	1	1			106	604	42.367	62
10	Sbierky pre spev	108	410					108	410	3.982	40
11	Sbierky pre um. vých.	111	391					111	391	4.247	92
12	Sbierky pre hudbu	23	37					23	37	1.390	80
13	Sbierky filologické	92	199					92	199	1.443	35
14	Sbierky rukodielne	14	37					14	37	2.649	40
	Spolu	11.968	33.713	127	184	33	72	12.062	33.824	431.850	79
	Herné náradie	253	646	6	7	16	60	243	593	26.480	70
	Bibliotéka pauperum	3.305	3.305	170	170	226	226	3.249	3.249	84.832	—

D) Podpory a štipendiá

a) Ústav nemá doteraz nijakých fondov.

b) Ministerstvo školstva a národnej osvety udelilo štud. podpory 12 žiakom po Ks 500.—; zo základiny Jána Pálffyho 3 žiakom po Ks 700.—. Vládny komisár mesta udelil podporu zo základiny »Gymnázium« 1 žiakovi Ks 244.—. Ministerstvo financií 2 žiakom po Ks 800.—. Na Vianoce bol ošatený 1 žiak a 17 žiakov dostalo podporu. Na túto akciu prispelo Rodičovské združenie Ks 2550.—. Podporovací spolok Ks 1.000.—. Mariánska kongregácia gymnázia Ks 250.—, ostatok Okr. starostlivosť o mládež. J. E. p. biskup Dr. K. Kmeľko udelil podporu 10 žiakom Ks 2.500.—.

Finančná zpráva

o výsledku hospodárenia Podporovacieho spolku Št. slov. gymnázia v Nitre za dobu od 1. VI. 1942 do 31. V, 1943.

Miesto: Nitra, Št. slk. g. Meno korporácie: Podp. spolok Št. slk. g. v Nitre.

PRÍJMY v Ks		VÝDAVKY v Ks		Podpis imania v Ks		Údaje všeobecné
1. bežné		1. bežné	5.612,40	1. aktíva	28.755,80	Rok založ. 1924 Vzťahuje sa na Št slk gymnázium v Nitre. Počet členov 1. zakladajúcich 44 a 200 Ks
a) z roku minulého	26.451,10			z toho základné	8.800,—	
b) toho-ročné	7.917,10					
2. z predaja	—	2. nákupy	—	2. pasíva	—	
3. pôžičky	—	2. pôžičky	—	3. rýdze	28.755,80	
Súhrn	34.368,20	Súhrn	5.612,40			
		Pokl. hotovosť	28.755,80			
Saldo	34.368,20	Saldo	34.368,20			

Riadiateľstvo srdečne ďakuje všetkým dobrodincom a priaznivcom, ktorí hocakým spôsobom prejavili svoju priazeň ústavu a jeho žiactvu a prosí o priazeň a súčinnosť i v budúcnosti.

E) Štatistický prehľad.

TRIEDA

	TRIEDA														Spolu		
	1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a	7.b		8.a	8.b
a. Počet žiactva:																	
Na konci šk. r. 1941/42	43	41	42	42	37	40	39	39 ²⁷	32	33	38	37	31 ¹	29	30 ¹	32	585 ²⁹
Na počiatku šk. r. 1942/43	48	48	38	38	49	49	36	37 ²⁰	44	47	34	33	39	36	36	36	648 ³⁰
V šk. r. pristúpili			2	2	1	1			1				1	1	1	0 ¹	8 ¹
Dovedna prijatých	48	48	38	40	50	50	36	37 ²⁰	45	47	35	33	40	36	37	36 ¹	656 ²¹
Z toho prijatých po prijacej skúške	46	46			1	6		2 ²⁰					1				104 ²⁰
Na ústave postúpili		2	36	35	37	43	32	28	40	29	32	30	33	35	34	34	478
Na ústave opakovali			2	2	8	3	1	3	5	4	16	2	1	1	1	1	20
Z iných ústavov postúpili			2	3	3	1	1	1	1	1	2	1	5	1	1	1	48 ¹
" " " " opakovali		2	1	1	1	2						2					6
V šk. r. vystúpili	3	2	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2		1	1	1	19
Stav na konci šk. r. 1942/43	45	46	37	39 ¹	49	48	36	35 ²¹	44	45	33	31	39 ¹	35	36	36 ¹	634 ²²
V tom je verej. žiakov	45	46	37	39	49	48	36	35	31	45	21	31	26	35	24	36	584
" " " " žiačok				1				21	13	12			13	12	12	1	50
" " " " privatívov													1				24
" " " " privatistiék																	
b. Rodisko.																	
Nitra	7	11	5	5	13	16	6	9 ¹	5	4	8	8	9	4	10	5	125 ¹
Slov. rep. mimo Nitry	33	30	27	32	28	28	25	21 ²⁰	36	37	17	19	28 ¹	25	25	27	442 ²¹
Cudzina	5	5	5	2 ¹	4	4	5	5	3	4	8	4	2	6	1	4 ¹	67 ²
c. Bydlisko.																	
V mieste u rodičov	15	22	14	11 ¹	17	23	17	16 ¹	6	11	17	12	21	10	15	9	236 ²
V mieste u zod. dozorcov	9	10	13	10	3	12	12	9 ²⁰	2	22	3	11	5	16	10	17	152 ²⁰
Prichádzajú vlakom a pod.	21	14	10	18	29	13	19	10	36	12	13	8	13 ¹	9	11	10 ¹	246 ²

TRIEDA													Spolu			
1.a	1.b	2.a	2.b	3.a	3.b	4.a	4.b	5.a	5.b	6.a	6.b	7.a		7.b	8.a	8.b
h. Povolanie rodičov.																
Rofníctvo: a. samostatní																
11	13	16	15	17	10	4	12 ¹⁰	11	15	6	9	10 ¹	14	10	10	183 ¹¹
5	1	1	2	1	3	2	3 ³	1	4	1	2	1	1	3	3	30 ³
Príemysel a živnosť:																
a. samostatní																
6	6	4	5	4	9	5	1 ¹	6	5	2	3	6	2	3	5	60 ¹
1	2	1	3	4	3	4	2 ²	2	3	4	4	2	2	3	1	35 ²
b. zamestnanci																
Obchod, peňaž. a doprava:																
a. samostatní																
4	5	4	2	2	3	3	3 ²	3	2	1	2	1	2	2	1	37 ²
5	2	1	1	1	4	2	2	4	1	1	2	2	3	3	1	31
b. zamestnanci																
Štátna a verejná služba																
10	12	6	9 ¹	11	11	9	10 ²	13	13	22	10	18	13	16	13	196 ⁴
Slobodné povolania:																
a. samostatní																
1	1	1	1	3	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
b. zamestnanci																
Iné povol.: a. samostatní																
3	3	2	2	4	5	5	1 ¹	2	1	1	1	1	1	2	1	34 ¹
b. zamestnanci																
ch. nepovinné predmety.																
Jazyk grécky:																
I.																
II.																
Descript. geom.																
I.																
II.																
i. Platy žiakov.																
Celé šk. platili v I. polr.																
43	42	18	22	23	26	23	27 ¹⁴	27	28	19	17	15	17	22	19	388 ¹⁴
24	23	18	21 ¹	24	21	23	25 ¹⁵	27	27	19	17	15	16	22	19 ¹	341 ¹⁷
" " " v II. "																
Polovicu platili v I. polr.																
2	8	1	1	2	1	3	2	2	5	5	5	1	2	2	2	21
" " " v II. "																
Úpne oslobod. v I. polr.																
15	10	12	14	16	21	7	3	14	13	9	10	18	13	7	8	162
" " " v II. "																
Neplatili p. § 4 v I. polr.																
4	5	6	4	7	6	3	7 ⁶	2	6	4	4	5 ¹	4	5	7	189
" " " v II. "																
4	5	6	4	7	6	3	7 ⁶	2	6	4	4	5 ¹	4	5	7	75 ⁷
" " " v II. "																
" " " v II. "																
" " " v II. "																

	TRIEDA												počet								
	1.a		2.a		3.a		4.a		5.a		6.a			7.a		8.a		8.b			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13	14	15	16	17	18	19	20
Školné za I. polrok	4220	4340	1490	2880	3250	2820	3100	3940	3560	4100	3360	1840	1780	1970	2540	2000	47190				
„ za II. „	2920	3340	1490	2880	3330	2360	3100	3440	3560	3600	3320	1840	1780	1870	2500	2120	43450				
Celkom Ks	7140	7680	2980	5760	6580	5180	6200	7380	7120	7700	6680	3680	3560	3840	5040	4120	90640				
Príjmy z taxy Ks	920	920	40	20	80	120	80	560	80	340	20	20	100	20	40	40	3400				
Príspevky na uč. pôm. Ks	960	960	760	760	980	980	720	1140	880	940	680	660	780	720	720	720	13360				
Príspevky na hrv Ks	144	144	114	114	147	147	108	171	132	141	102	99	117	108	108	108	2004				
Taxy za duplikáty Ks																	270				
j. Klasifikácia.																					
1. Dodat. k šk. r. 1941/42	4	1	5	3	6	2	4	1	3	4	2	2	2	2	2	3	42 ¹				
Pri oprav. skúške obstáli	1					3					1	1	1				7				
„ „ „ neobstáli																					
Konč. výsl. v šk. r. 1941/42																					
Veľmi dobre prospeli	9	14	7	10	3	3	5	7 ⁵	5	2	8	11	7	5	8	5	109 ⁵				
Prospeli	29	25	35	30	29	27	31	29 ²²	27	28	29	24	23	24	22	27	439 ²				
Neprospeli	5	5	2	2	5	10	3	3	3	3	1	2	1	1	1	1	35				
Celkom neprospeli																					
Neklasifikovaní																					
Spolu	43	41	42	42	37	40	39	39 ²⁷	32	33	38	37	31	29	30	32	585 ²⁹				
2. Koncom šk. r. 1942/43																					
Veľmi dobrý	9	5	5	10	3	5	1	4 ³	5	9	5	4	9	9	11	8	102 ³				
Dobry	8	15	11	11	7	13	10	11 ⁵	8	6	11	3	9	7	7	4	141 ⁵				
Dostatočný	19	17	16	9	32	17	18	16 ¹³	21	23	11	18	16	14	18	21	286 ¹⁵				
S opravnou skúškou	5	4	4	9	4	4	5	3	4	3	4	2	3	5	3	3	62				
Nedostatočný	4	5	1	3	8	9	2	1	6	4	2	4	2	1	1	1	43				
Neklasifikovaný																					
Spolu	45	46	37	39 ¹	49	48	36	35 ¹¹	44	45	33	31	39	35	36	36	634 ²⁴				

F) Soznam žiakov

Žiaci, ktorí majú stupeň celkového prospechu veľmi dobrý, sú označení hviezdíčkou. Bydlisko rodičov, ak je iné než rodisko žiaka, je udané v zátvorke. Mená žiakov, ktorí v školskom roku vystúpili, sú uvedené v hranatej zátvorke.

Trieda Ia

1. Adamík František, Nitra.
2. Agarský Ján, Nitra (Santnerova dolina).
3. Agarský Vladimír, Piešťany (Santnerova dolina).
4. Baláži Elenthesius, Horné Lefantovce.
5. [Balko Alexander, Nitra (Zbehy)].
6. *Balogh Jaroslav, Slov. Pravno (Nitra).
7. *Belák Gustav, Mníšek u Liberca (Čaka-jovce).
8. [Boďa Milan, Barca (Nitra)].
9. Csernyák Ladislav, Nitra.
10. Červenka Rudolf, Trenčín (Tormoš).
11. Deák František, Pata.
12. Dostál Vladimír, Nitra.
13. Drúk Štefan, Tormoš (Kynek).
14. Držiak Ján, Ivánka pri Nitre.
15. *Duchoň Emil, Nitrianske Rudno.
16. Franka Ján, Kysač (Bratislava).
17. Gabriš Miroslav, Radošina.
18. [Gašparík Milan, Bánovce n/Beravou].
19. Gogora Jozef, Čereňany (Kolačno).
20. Grác Július, Kovarce.
21. Hain František, Solčany.
22. Hill Vladimír, Spošská Nová Ves (Lovasovce).
23. Horák Milan, Dolné Krškany.
24. Horka Klement, Zbehy.
25. Hrabec Juraj, Vráble (Nitra).
26. *Hyrošš Martin, Oslany (Nitra).
27. Jančí rĕtefan, Jagersek.
28. *Jánikovič Jozef, Podlužany.
29. Janku Ivan, Sv. Michal na Ostrove (Nitra).
30. Kastelovič Rudolf, Zázrivá (Nitra).
31. Katina Vladimír, Nová Baňa (Nitra).
32. Kiko Dominik, Hrušovany.
33. Klačko Václav, Rišňovce.
34. Klučák Koloman, Nitr. Sučany.
35. Kollár Anton, Zemianska Kert.
36. *Kučera Jozef, (Nitra).
37. Kučerka Milan, Malé Ripňany.
38. Labo Sebaštian, Valaská Belá.
39. Lahučký Michal, Lehota.
40. Lehocký Milan, Žvolen (Nitra).
41. Lenghart Štefan, Zbehy.
42. *Lintner Július, Nitra.
43. *Lukáč Michal, Lehota.
44. Makovička Miroslav, Perbete (Nitra).
45. *Malatinský Kornel, Dolné Lefantovce (Dolné Krškany).
46. Masár Ján, Dolné Vestenice (Nitra).
47. Melnikov Anatol, Nitra.
48. Mészáros Ladislav, Kostolné Mo-ravce (Lukov Majer).

Triedna prof. : Alžbeta Čerey.

Trieda I b.

1. Jánošík Štefan, Dolné Krškany (Nitra).
2. Kárhán Emil, Zbehy (Sarlužky-Kajsa).
3. Mikláš Emil, Lukáčovce.
4. Miko Jozef, Drážovce.
5. Mojto Emil, Nitra.
6. Mošat Marcel, Belince.
7. Mudrik Rudolf, Turzovka.
8. Mušák Milan, Nitra.
9. Neumüller Juraj, Komárno, Maďarsko, (Nitra).
10. Novák Ernest, Močenok.
11. Novotný Bohumil, Mýtna Nová Ves.
12. Ostertag Karol, Nitra.
13. Pašš Alojz, Šlanica (Dolné Krškany).
14. Pavlík Milan, Vysoká n./Pys.
15. Pécs Edgár, Nitra.
16. Pless Ulrich, Viedeň, Nemecko, (Nitra).
17. Pográn Michal, Bašovce (Taraň).
18. [Poništ Ján, La Grande Paroisse, Francúzsko, (Branč)].
19. Ponteš Dezider, Merašice.
20. Porubský Štefan, Čabaj.
21. Rolinec Bernard, Dolné Krškany.
22. Samotij Deméter, Veľké Kosihy, Maďarsko, (Nitra).
23. Sasin Ladislav, Nitra.
24. Satin Ladislav, Nitra.
25. Schindler Eduard, Piešťany (Nitra).
26. Smírnov Vladimír, Vysoká n./Kys.
27. Starovecký Štefan, Zbehy (Nitra).
28. Strhлік František, Malý Báb.
29. Svätokrížny Imrich, Helpa (Nitra).
30. Szöllössy František, Močenok.
31. Šamko Ján, Dolné Vestenice.
32. Siller Alfonz, Lapášske Darmoty.
33. Toman František, Čalád.
34. Tomasta Viktor, Šurany, Maďarsko, (Nitra).
35. Tyršel Milan, Nitra.
36. Uhnák Valent, Čajkov.
37. Válik Peter, Bratislava (Nitra).
38. Vašák Juraj, Nitra.
39. Vašina Pavol, Komárno, Maďarsko, (Nitra).
40. [Veselý Koloman, Cimenná.]
41. Vízny Mikuláš, Nitra.
42. Vraniak Ladislav, Koleňany.
43. Vulgan Eduard, Krušovce (Nitra).
44. Zelenaj Jozef, Ivánka pri Nitre.
45. Zverka Karol, Nitra.
46. Zák Ján, Lukáčovce.
47. Žila Bohumil, Nitra.
48. Žofiak Ludovít, Nemecká Lupča. (Liptovská Teplá).

Triedny profesor : Jozef Gazda.

Trieda I I a.

1. Bača Ján, Kolbachy, (Nitra).
2. Balla Martin, Veľký Lapáš.
3. Bárek Viliam, Košice (Nitra).
4. Belas Ladislav, Milochoy.
5. Bézay Odo, Bratislava (Veľké Ripňany).
6. Blaškovič Gabriel, Nitra.
7. Bóna Mikuláš, Nitra.
8. Brezina Anton, Domadice.
9. Candrák Dezider, Preseľany.
10. Čerman Emil, Klíž (Nitra).
11. Černák Jozef, Nitra.
12. *Černo Michal, Prusy.
13. *Černý Lubomír, Topoľčany (Nitra).
14. Červeňanský Anton, Oponice.
15. Dániš Vladimír, Uhrovec (Nitra).
16. Felix Tibor, (Nitra).
17. Francisci Vladimír, Tallós-Úrföld (Degeš).
18. Frlička Ján, Vilno (Nitra).
19. Gajdoš Emil, Lukáčovce.
20. [Gála Štefan, Ireg].
21. Herc Tibor, Nitra.
22. Hladký Timotej, Malý Kyr (Nitra).
23. Hraška Ján, Lukáčovce.
24. Hrenák Anton, Slopná.
25. Hubinský Igor, Horné Obdokovce.
26. *Hulmečík Maxmilián, Púchov n/Váhom.
27. Jonášek

Gustáv, Poľný Kesov. 28. *Korytár Milan, Bottovo (Nitra). 29. Kosmál Alexander, Moravany (Ireg). 30. Kozinka Teofil, Dolné Naštice. 31. Králik Jozef, Zbehy. 32. Lauko Jozef, Šarlužky-Kajsa. 33. Ligač Viliam, Čápor. 34. *Liška Ján, Ujlaček. 35. Líška Štefan, Branč. 36. Macko Augustín, Mýtňá Nová Ves. 37. Máčik Pavol, Nitra. 38. Martinisko Metod, Mojtiín.

Triedna profesorka : *Olga Porubčanová.*

Trieda II. b.

1. Fingerhút Jozef, Močenok. 2. [Hrapko Oto, Veľký Meder (Nitra) — od polroka privatista]. 3. Malinovský Ján, Jabriková (Ašakerť). 4. Melchert Alfréd, Lukáčovce. 5. *Mésároš Stanislav, Ireg. 6. Mihálech Tibor, Čuklasovce. 7. Mikát Jarolím, Ludanice. 8. Minárik Štefan, Kaplna (Nitra). 9. Mojto Anton, Nitra. 10. *Nešťák Ján, Moravské Lieskové. 11. Nitriansky Jozef, Molnoš (Nitra). 12. Novoselov Rudolf, Koleňany (Nitra). 13. *Odnoga Emil, Vysoká nad Kysucou. 14. Ōlvecký Félix, Zbehy. 15. Petrus Ladislav, Nitra. 16. Podhórný Tibor, Nitra. 17. Pogran Štefan, Pobedín (Taráň). 18. *Poláčik Emil, Ujlaček. 19. Rebro Rudolf, Ludanice. 20. Révay Ladislav, Močenok (Šarlužky-Kajsa). 21. Rezek Boleslav, Bratislava (Nitra). 22. Rojko Alexander, Povážska Bystrica. 23. Rus Imrich, Nitra. 24. *Rybianský Jozef, Prievidza (Ivánka pri Nitre). 25. Svätokrížny Jozef, Nové Zámky (Nitra). 26. *Svoboda Jaroslav, Baratsko-majer. 27. Šiška Bernard, Biskupová. 28. Šiška Dezider, Šuránky (Dolné Krškany). 29. Šiška Jozef, Šuránky. 30. Škrobánek Milan, Čadca. 31. *Šoula Alexej, Piešťany. 32. *Stank Emil, Cabaj. 33. Švelan Jozef, Čápor. 34. Trimay Štefan, Čalád. 35. Vartík František, Dolné Krškany. 36. Vavro Erich, Nitra. 37. Závodný Juraj, Čáb (Taráň). 38. *Zoldoš Gabriel, Cabaj. 39. Hrabec Pavol, Vráble (Nitra). 40. Moško, Nová Baňa (Veľké Ripňany).

Triedny profesor : *Ignác Korman.*

Trieda III. a.

1. Anđel Pavol, Ivánka pri Nitre. 2. Bahelka Jozef, Horné Obdokovce (Malé Ripňany). 3. Ballai Jozef, Ivánka pri Nitre. 4. Baláz Miroslav, Taráň. 5. Baláži Imrich, Preseňany. 6. Behul Pavol, Nitra. 7. Bradáč Ján, Lap. Ďarmoty. 8. Brunegraf Edilbert, Sila. 9. Burian Július Radošiná (Drážovce). 10. Candrák Emil, Preseňany. 11. Cintula Júraj, Nitra. 12. Daňo Karol, Nitra. 13. *Demeš Pávol, Cabaj. 14. *Detvay Juraj, Nitra. 15. Dolejš Jozef, Nitra. 16. Doval Bernard, Norovce. 17. Dovičovič Jozef, Vojkovice u Kralup (Zbehy). 18. Felix Karol, Nitra. 19. Fico

Augustín, Hrušovany. 20. Fuska František, Zbehy. 21. Fuska Ján, Ujlaček. 22. Gál Silvester, Preseľany. 23. Gleso Ivan, Behynce. 24. Grznár Michal, Šuránky. 25. Hajden Jozef, Ivánka pri Nitre. 26. Hanák Jozef, Nové Zámky (Nitra). 27. Harvan Bohumír, Nitra. 28. Hornák Štefan, Urmín. 29. Horský Teodor, Nové Zámky (Nitra). 30. Horvách Juraj, Nitra. 31. *Hraňai Jozef, Cabaj. 32. Hrebíček František, Nitra. 33. Humaj Jozef, Nitra. 34. Jurenka Jozef, Nitra. 35. Karabinoš Ján, Lap. Darmoty. 36. Kelemen Dezider, Tormoš. 37. Klein Pavol, Nitra (Molnoš). 38. Klepanec Ján, Sulany. 39. Kliment Ernest, Lučatín (Nitra). 40. Kmetko Milan, Šuránky. 41. [Kolník Anton, Šarfia]. 42. Krémár František, Čáb. 43. Kuna Vlastislav, Nem. Lupča (Nitra). 44. Lampert Oto, Ašakerť. 45. Murgáš Emil, Čierny Balog (Lopěj). 46. Pánský Vladimír, Radošiná (Čáčov). 47. Plocháň Juraj, Piešťany (Nitra). 48. Radecký Anton, Nitra (Molnoš). 49. Solár Štefan, Lehota. 50. Nedvěd Bedrich, Praha (Nitra).

Triedny profesor : *František Zverka.*

Trieda III. b.

1. Bezák Šimon, Chynorany. Calpaš Štefan, Valašská Belá. 3. Daniška Vladimír, Ilava (Nitra). 4. Falát Ondrej, Valašská Belá. 5. Hradňanský Milan, Orlové. 6. Kokles Jozef, Nitra-Zobor. 7. Krajčík Viliam, Merašice. 8. Lahučský Blažej, Ujlak. 9. Lapšo Alexander, Valašská Belá. 10. Lehocký František, Zbehy. 11. Liozin Alexej, České Budejovice (Nitra). 12. Lisý Ivan, Nitra. 13. Löbb Imrich, Nitra. 14. Marcinka Pavol, Nitra. 15. Massányi Iyan, Bratislava (Nitra). 16. *Mafuga Ján, Stebnická Huť (Nitra). 17. Miškolci Rudolf, Zbehy. 18. Mojto Štefan, Nitra. 19. Mulinka Michal, Valaská Belá. 20. *Obert Michal, Šarlužky-Kajsa (Dvorany n/Nitrou). 21. *Petrus Teodor, Klíž (Nitra). 22. Podhorný Jozef, Nitra. 23. Ragan Teodor, Nitra. 24. Rajtar Karol, Ujlak. 25. *Repík Bohumil, Ludanice. 26. Rojko Eduard, Povážska Bystrica. 27. Rumanovský Karol, Nitra (Urmín). 28. Samotij Ladislav, Veľké Kosihy (Nitra). 29. Sasin Július, Nitra. 30. Slovaček Anton, Nitra. 31. Straňák Ján, Močenok. 32. Strhan Milan, Rišňovce. 33. Sýkora Vendelín, Valaská Belá. 34. Šaray Gabriel, Nitra. 35. Šediba Ivan, Komárno (Nitra). 36. Šípek Pavol, Ludanice. 37. Šranko Ladislav, Nitra. 38. Štefanka Milan, Šarlužky-Kajsa. 39. Šuppa Teodor, Chynorany (Lehota). 40. Tóth Jozef, Urmín. 41. Uharček Tomáš, Veľký Lapáš. 42. Vajda Erik, Nový Tekov (Nitra). 43. [Valach Michal, Lehota pri Nitre]. 44. Valašek František, Nitra. 45. Valent Rudolf, Nitra. 46. Varga Alojz, Zbehy. 47. Weigl Juraj,

Nitra. 48. Zorád Ludovít, Cabaj-Cápor. 49. *Ludovít Zverka, Nitra. 50. [Moško Milan, Nová Baňa-Štalý (Veľké Ripňany)].

Triedna profesorka: *Ludmila Kraitzová.*

Trieda I V. a.

1. Balabán Michal, Nitra. 2. Baláži Štefan, Preseňany. 3. Baraník Vladimír, Cabaj. 4. Bernáth Rudolf, Lehota pri N. 5. Cabala Leopold, Kuzmice (Ivánka pri N.). 6. Čampiš Štefan, Nitra. 7. Csákay Emil, Nitra. 8. Daniš Štefan, Ašakerf. 9. Dokupil Rudolf, Nitra. 10. Dubík Jozef, Molnoš. 11. Fico Ján, Hrušovany. 12. Gáborik Juraj, Prešov (Nitra). 13. Gyepes Michal, Lap. Darmoty. 14. *Hanic František, Lastovce (Šarlužky-Kajsa). 15. Hašana Jozef, Oslany (Veľké Ripňany). 16. Hoffmann Drahomír, Podebrady (Prot.) (Nitra). 17. Horváth Igor, Topoľčany (Nitra). 18. Hudec Emil, Nitra. 19. Hýrošš Emilián, Podolie (Nitra). 20. Illés Martin, Cabaj. 21. Ivánka Ladislav, Oslany (Výcapy-Opatovce). 22. Jakubík Augustín, Klíž-Hradište (Nitra). 23. Jónas Eugen, Nové Zámky (Nitra). 24. Kóna Ladislav, Ivánka pri Nitre. 25. Kopáčik František, Ašakerf. 26. Kučera Anton, Radošiná. 27. Kutak Ján, Lehota pri N. 28. Kyaček Štefan, Dolné Krškany. 29. Lukaševič Vladimír, Praha (Nitra). 30. Marcinka Kamil, Trnava (Nitra). 31. Ostrožlík Rudolf, Izdeg (Mad.), (Nitra). 33. Ott Ivan, Nitra. 34. Pécsy Eugen, Ruziná (Nitra). 35. Pfléger Ján, Budapešť (Nitra). 36. Šiška Alfonz, Šuránky (Dolné Krškany).

Triedny profesor: *Leonard Gajdoš.*

Trieda I V. b.

1. Belák Karol, Nové Zámky (Nitra). 2. Ďuriš Stanislav, Dolné Vestenice (Nitra). 3. Chobot Pavol, Nitra. 4. Kákoš Ján, Nitra. 5. *Klačanský Andrej, Selčany. 6. Klinka Ján, Degeš. 7. Knižat Jozef, Šarluhy. 8. Kozinka Vladimír, Dolné Naštice. 9. Križan Ladislav, Nitra. 10. *Lauko Emil, Šarlužky-Kajsa. 11. *Markvart Vlastimil, Nitra. 12. *Martinák František, Veľký Báb. 13. Miotla Dušan, Mukačevo (Nitra). 14. Obert Štefan, Šarlužky-Kajsa (Dvorany n/N.). 15. Palásthy Ivan, Nitra. 16. Paulík Oto, Hlohovec (Nitra). 17. Pilný Július, Nitra. 18. Pindes Mikuláš, Pogrance. 19. Pressl František, Seewiesen (Beladice). 20. Prochác Michal, Hlohovec. 21. Rábek Michal, Horná Kráľová. 22. [Rendek Michal, Pezinok (Nitra)]. 23. Sirakov Marín, Prisov pri Tirnovom (Nitra). 24. Slamečka Gustáv, Tvrdošín (Nitra). 25. Slamka Viliam, Zemanská Kerf. 26. Slugeň Ladislav, Lukáčovce. 27. Suchan František, Nitra. 28. Suchánek Jozef, Nitra. 29. Szulányi Pavol, Nitra. 30. Šebo Štefan,

Valaská Belá. 31. Šiška Ladislav, Preseľany. 32. Šujanský Rudolf, Domaníža. 33. Tóth Karol, Lovásovce (Šarlužky-Kajsa). 34. Valent Vojtech, Nitra. 35. Valkó Tibor, Dvory n./Žitavou (Nitra). 36. Vargá Emil, Ludanice (Hrušovany). 37. Vnuk Pavol, Čápor. 38. Cehula František, Arnutovce (Veľká). 39. Drobny Martin, Púchov n/Váhom. 40. Fábry Matej, Kubáchy. 41. Frič Anton, Lažany. 42. Gažovič František, Borová. 43. Glejdúra Štefan, Lipt. Teplička. 44. Grňo Milan, Nedašovce. 45. Havalda Valentin, Chynorany. 46. Hodál Jozef, Krnča. 47. Krafský Ján Podbiel. 48. Krigovský Pavol, Dúbrava. 49. *Likavčan Jozef, Verešvár n/Váhom. 50. Mamrák Štefan, Lažany. 51. Marko Ernest, Dolný Lopašov. 52. Michalík Hubert, Šoma. 53. Palko Imrich, Detva. 54. *Schmidt Viliam, Jáslovce (Paderovce). 55. Tibenský Ludovít, Šintavské Vinohrady (Rumanová). 56. Vaľko Pavol, Dúbrava. 57. Zvarík Jozef, Bystrá.

Triedna profesorka : *Edita Ivašková.*

Trieda V. a.

1. Baka Branislav, Kőbölkül (Pata). 2. Benc Dezider, Tormoš. 3. Brečka Eugen, Nitra. 4. Candrák Emil, Hrušovany. 5. *Cibula Anton, Hlohovec. 6. [Cerveňanský Karol, Ebed (Nitra)]. 7. Duchoň Libor, Hlohovec. 8. Durmeková Františka, Hlohovec. 9. Fuska Štefan ml., Zbehy. 10. *Fuska Štefan st., Ujlaček. 11. Gála Pavol, Ireg (Molnoš). 12. Gleso Jozef, Behynce. 13. Glos Ján, Radošiná. 14. *Greguš Michal, Zbehy. 15. *Gyarmathy Irena, Nitra. 16. Hagara Cyril, Riečka (Nitra). 17. Hagara Ladislav, Riečka (Nitra). 18. Halák Ján, Ašakerť. 19. Haulišová Mária, Hlohovec. 20. Heriban Jozef, Gest (Rišňovce). 21. Hoffmann Pavol, Hlohovec. 22. Hrdina Miroslav, Hrhov (Molnoš). 23. Illés Pavol, Cabaj. 24. Agáta Jamrichová, Dvorany nad Nitrou. 25. Karabinoš Július, Lapáске Darmoty. 26. Kasana Vladimír, Mýtina Nová Ves. 27. Kereková Matilda, Dvorany nad Nitrou. 28. Klčová Mária, Hlohovec. 29. Kóna Karol, Ivánka. 30. Košťál Ján Milan, Horné Otrokovce. 31. Križanová Alžbeta, Ludanice. 32. Kutina Róbert, Úrmin. 33. Lapárová Viktória, Turja Remeta (Hlohovec). 34. Lesay Emil, Behynce. 35. Liškova Mária, Ujlaček. 36. Milo Štefan, Veľké Janikovce. 37. Mišurová Zdenka, Nitra. 38. Mutkovičová Mária, Hlohovec. 39. Rakovská Brigita, Nitra (Hlohovec). 40. *Raškovič Ladislav, Úrmin. 41. Sobotovič Michal, Šalgočka. 42. Sopóci Anna, Nitra. 43. Škrydla Richard, Hlohovec. 44. Švikunka Igor, Trnava (Hlohovec). 45. Červený Jozef, Tovarníky.

Triedny profesor : *Dalimil Konečný.*

Trieda V. b.

1. [Bleho Imrich, Močenok (Nitra)].
2. Cvopa Michal, Dolné Vestenice.
3. Čelko Stanislav, Domaníža.
4. Decký Ján, Poština Závada.
5. *Dobiáš Ján, Čalád.
6. Ferienc Ján, Kráľovce.
7. Gális Ján, Krušovce.
8. Giba Ján, Fintice.
9. Horváth Pavol, Šišov.
10. Horváth Vladislav, Radošina.
11. *Houba Vladislav, Košice (Púchov).
12. Jantošovič Jozef, Soblahov.
13. Karafiát Rudolf, Kúty.
14. *Kľučka Karol, Valašská Belá.
15. Kondvár Ján, Nitra.
16. *Kopásek Anton, Krasno n/Sys.
17. Korček Pavol, Dvorce (Kamanová).
18. Križan Viktor, Preseňany.
19. *Markovič Oskár, Veľké Ripňany.
20. Matúšek Andrej, Dolný Hričov.
21. *Matuga Ladislav, Stebnická Huta (Nitra).
22. Mičurá Milan, Veľká Diviná (Jagersek).
23. Molnár Vojtech, Lehota pri Nitre (Molnoš).
24. Motus Ernest, Trnava (Nový Tormoš).
25. Novosad Stanislav, Ilava (Aleksince).
26. Panis Miloš, Nitrianske Rudno (Veľké Bielice).
27. Pápay Andrej, Jagersek.
28. Pintér Juraj, Nitra.
29. Praženica Vincent, Blaiervilk U. S. A. (Predmier).
30. [Rendek Ján, Pezinok (Nitra)].
31. *Repík Jozef, Ludanice.
32. Sporina Adolf, Varín.
33. Šplháček Roman, Opava (Nitra).
34. Štefček Ján, Košice (Nitra).
35. Štubňa Eduard, Banská Štiavnica (Nitra).
36. Šulgan Jozef, Cajla (Nitra).
37. Šuň Koloman, Horné Vestenice.
38. Taraj Alojz, Habovka.
39. Tekeľ Alojz, Habovka.
40. Trávník Ferdinand, Nedašovce.
41. Truban Viliam, Krásno n/Kys.
42. Truska František, Nitra.
43. *Vavro Martin, Rudina.
44. Veselý Rudolf, Nitra.
45. Waldner Raoul, Pruské (Nitra).
46. Witty Ján, Levice (Nitra).
47. *Silvester Žitňanský, Ludanice.

Triedny profesor: *Jozef Plaštiak.*

Trieda VI. a.

1. Bačová Mária, Kesegfalva (Šarlužky-Kajsa).
2. Baraník Július, Cabaj.
3. Bazalová Veronika, Preseňany.
4. Behul Vojtech, Nitra.
5. [Brunscký Ivan, Spišské Podhradie (Zbehy)].
6. Floriš Peter, Parkan (Nitra).
7. Géci Milan, Veľké Chrášťany (Nitra).
8. [Gyepes Štefan, Pogránice].
9. Horák Miroslav, Nitra.
10. Jakšičová Alžbeta, Nitra.
11. Javor Alojz, Rišňovce.
12. Kiaček Rudolf, Nitra (Dolné Krškany).
13. Kopčan Vojtech, Sása (Rišňovce).
14. Korytár Pavol, Bottovo (Nitra).
15. Kosir Jozef, Urmín.
16. *Kurucárová Emília, Štavník.
17. Malinovská Albína, Jabriková (Ašakerť).
18. *Mandičová Mária, Vyhne (Ivanka pri Nitre).
19. Matušková Adriena, Nové Zámky (Nitra).
20. Paliga Henrich, Otrhánky (Degeš).
21. Plochán Stanislav, Piešťany (Nitra).
22. *Plšek František, Nitra.
23. Pružincová Silvia, Urmín.
24. Rjabininová Natália,

Nitra. 25. *Sedlár Jozef, Nitra (Horná Maláňa). 26. Snadík Kornel, Vavrečka (Šarlužky-Kajsa). 27. Sprušanský Jozef, Komárno (Nitra). 28. Šafár Martin, Horný Síleš (Nitra). 29. *Štolbová Mária, Poprad (Nitra). 30. Tomaščík Teodor, Trnava (Nitra). 31. Urbanová Gertrúda, Nitra. 32. Veszely Oto, Zlaté Moravce (Nitra). 33. Vrškovič Ivan, Parkan (Nitra). 34. Žitňanský Jozef, Preseľany (Ludanicé). 35. Ončáková Lýdia, Veľký Kýr (Iváňka pri Nitre).

Triedny profesor : *Anton Souček.*

Trieda VI. b.

1. Dórr Alfréd, Komárno (Maďarsko), (Nitra). 2. Hajtol Juraj, Fintice. 3. Horká Jozef, Zbehy. 4. Kollár Emil, Nitra. 5. [Kopný František, Nitra]. 6. Kováčik Anton, Chynorany (Mýtna Nová Ves). 7. Kozár Vendelín, Lovasovce. 8. Krácina Pavol, Sellyés (Francúzsko), (Nemce). 9. Krajčovič Karol, Nitra. 10. *Kukla Ján, Veľké Ripňany. 11. Ladányi Karol, Nitra. 12. Mészáros Ján, Dlhé nad Cirochou. 13. Mihályi Jozef, Veľké Šarlužky (Maďarsko), (Nitra). 14. Mokráš Eduard Ludovít, Šalgov. 15. Molnár Ladislav, Nitra. 16. *Náhlovský Ján, Nitra. 17. Opršal Ivan, Nitra. 18. Orda-Oravec Ladislav, Nitra. 19. Pecháč Teodor, Kamanová. 20. Petráš František, Nitra. 21. Polák Pavol, Zemianske Lieskové. 22. *Polčín Ján, Rybany (Urmín). 23. Prikryl Ján, Urmín—Pofný Kesov (Cabaj). 24. [Proksa Milan, Ujlaček (Šág)]. 25. Rybanský Ludovít, Veľké Ripňany. 26. Slovák Emil, Pudmerice. 27. Slugeň Jozef, Valašská Belá (Lukáčovce). 28. Smieško František, Rajec. 29. Šupák Ján Ilava. 30. Suška Augustín, Dolné Rykynčice. 31. Vávra František, Horné Obdokovce (Nitra). 32. Víglaš Ladislav, Kostolný Sek (Maďarsko), (Nitra). 33. Zmeták Vavrínek, Veľké Bošany (Rišňovce).

Triedna profesorka : *Mária Mareschová.*

Trieda VII. a.

1. Babušík Rudolf, Alekšince. 2. Barna Jozef, Svätý Kríž n/Hronom (Nitra). 3. Bezák Ludovít, Chynorany. 4. Bučko Miloslav, Hlohovec. 5. Čuláková Olga, Nitra. 6. Eder Ladislav, Nitra. 7. Floriš Pávoľ, Hlohovec (Nitra). 8. *Fusková Anna, Ujlaček. 9. Gero Tibor, Nitra. 10. *Grál Tomáš, Nitra. 11. Gucký Rudolf, Branč. 12. Hajnalová Margita, Nitra. 13. *Haníková Elena, Lastovce (Šarlužky-Kajsa). 14. *Hladký Milan, Zborov n./Bystricou (Nitra). 15. Horka Rudolf, Zbehy. 16. Hudec Július, Nitra. 17. *Jelínková Alžbeta, Nitra. 18. *Kesslerová Elena, Nitra. 19. Klostermannová Matilda, Lukáčovce. 20. Košecký Emil, Chrabrany. 21. Košina Daniel, Kláštor pod Zniovom (Nitra). 22. Köhlerová Elžiga,

- Hronec (Nitra). 23. Marko Milan, Tormoš (Nitra). 24. František Procháč, Hlohovec (Nitra). 25. Rapavý Imrich, Ivánka pri Nitre (Nitra). 26. Reichstädter Ivan, Šalgovce pri Piešťanoch (Nitra). 27. Slamka Oto, Nitra. 28. Strakovičová Hedviga, Považská Bystrica (Nitra). 29. *Súkeník Lukáč, Lehota pri Nitre. 30. *Sáray Magdaléna, Nitra. 31. Štempelová Gizela, Praha (Nitra). 32. Šurgan Ján, Lodno (Ivánka pri Nitre). 33. Takáč Tibor, Nitra. 34. Tomášek Vlastimil, Brezno n./Hronom (Nitra). 35. Uhliarik Viktor, Frývald-Trstená. 36. Vítek Vojtech, Kovarce (Nitra). 37. Vlasáková Mária, Radošiná. 38. Vrtichová Ružena, Zelený Háj (Nitra). 39. *Zachar Jozef, Lukáčovce (Nitra). 40. Griač Štefan, Škačany (Nitra).

Triedna profesorka : *Schormanová Estera.*

Trieda VII. b.

1. [Antošovský Jozef, Levice (Maďarsko), (Nitra)]. 2. Bačík Jozef Rudolf, Predmier. 3. Bucko Rudolf, Libichava. 4. *Cvacho Pavol, Varín. 5. Doval Július, Norovce. 6. *Grígel Ján, Komárno (Maďarsko), (Bratislava). 7. Harmaňoš Štefan, Snina. 8. Chalupka Rudolf, Divina (Svederník). 9. *Korček Jozef, Hlohovec (Nitra). 10. Krajčovič Silvester, Ludanice. 11. Križan Anton, Pukanec (Nitra). 12. Krošlák Vincent, Mýtna Nová Ves. 13. *Kučec Alojz, Biskupová. 14. Lovásik Rudolf, Svederník. 15. Löbb Ľudovít, Nitra. 16. Majerčík Vladimír, Žilina (Nitra). 17. Martinisko Cyril, Mojtín. 18. Mészáros Pavol, Šalgov. 19. Mészáros Ivan, Andód (Maďarsko), (Nitra). 20. Mikula Jozef, Ilava. 21. Mocnár Ján, Prešeňany. 22. *Prívar František, Slávikovo (Maďarsko), (Merašice—Dolné Kapince). 23. *Profous Vladimír, Čierne pri Čadci (Trenč. Teplá). 24. *Púchovský Rudolf, Norovce. 25. Rašovec Viktor, Paština Závada. 26. Szitkey Gabriel, Nitra. 27. Šedovič Juraj, Komárno (Maďarsko), (Nitra). 28. Šimončík Pavol, Nitra. 29. Španúr František, Ostrihom (Maďarsko). (Čierne Kľačany). 30. Tomašovič Cyril, Biňovce. 31. Tuhársky Emil, Viglašská Huta-Kalinka. 32. *Verešík Jozef, Veľké Janikovce. 33. Veselský Ladislav, Ipoľské Šahy (Maďarsko), (Nitra). 34. Vojtek Vincent, Nitra. 35. Wunder Rudolf, Horné Vestenice (Šarluzky-Kajsa). 36. *Zember Štefan, Ludanice.

Triedny profesor : *Adolf Heinisch.*

Trieda VIII. a.

1. *Baláž Ernest, Ireg. 2. [Boháč Ladislav, Nitra]. 3. Dokupil Tibor, Nitra. 4. Fabianová Melánia, Okruhle (Nitra). 5. Gajdošová Monika, Chynorany. 6. Gregorovičová Kamila, Hlohovec. 7. Greguš Ján, Sv. Kríž

n/Hronom. 8. Janega Jozef, Zem. Podhradie. 9. Kadleček Anton, Dúlov (Trenč. Teplá). 10. *Kamenický Fridrich, Nitra (Dolné Krškany). 11. Kosír Ján Rudolf, Urmín. 12. Košinová Mária, Kláštor p/Znievom (Nitra). 13. *Križanová Elena, Nitra. 14. *Kuna Ján, Nemecká Lupča (Nitra). 15. Laca Karol, Nitra. 16. *Lišková Katarína, Ujlaček. 17. Lúbke Róbert, Ašakerf. 18. *Malatinská Elena, Závada (Dol. Krškany). 19. *Malík Elemír, Hor. Obdokovce (Nitra). 20. Markovič Zdenko, Čermany. (Veľ. Ripňany). 21. *Markvartová Kvetoslava, Nitra. 22. *Masaryk Michal, Hlohovec. 23. Miškovič Július, Degeš. 24. Mrva Igor, Nitra. 25. Nevlaňová Edita, Nitra. 26. Oravkin Rudolf Juraj, Heľpa. 27. Pálka Štefan, Čakajovce. 28. Paulovič Jozef, Veľké Janikovce. 29. Pecháč Andrej, Veľ. Ripňany. 30. *Pospišil Rastislav, Nitra. 31. Rýdza Pavla, Bereksek. 32. Sokol Jozef, Viedeň (Hlohovec). 33. Šamušovský Štefan, Markovce. 34. Šatra Ctirad, Bratislava (Nitra). 35. Tomášek Milan, Brezno n/Hronom (Nitra). 36. *Vargová Zuzanna, Nitra. 37. Vavrovičová Anna, Nitra.

Triedna profesorka : *Ema Korčeková.*

Trieda VIII.b.

1. Baláž František, Nitrianske Rudno (Dolné Krškany). 2. Bernáth Štefan, Lehota pri Nitre. 3. Cintula Ján, Viedeň (Borský Svätý Mikuláš). 4. *Domin Anton, Stará Lehota. 5. Fábry Titus, Nitra. 6. Grman Anton, Kľačany. 7. Hulák Timotej, Hlohovec. 8. Chnápko Ján, Veselé. 9. Igaz Teodor, Veľké Bielice. 10. Justus Ervín, Rišňovce. 11. *Klčo Michal, Krakovany. 12. Klúčovský Pavol, Bratislava (Nitra). 13. Kolarčík Eduard Zoltán Oto, Fintice. 14. Kostelanský Ján, Vojčice. 15. Krajčovič Ján, Nitra. 16. *Krištín Ernest, Veľké Kršteňany. 17. Križan Rudolf, Hlohovec (Bereksek). 18. Lojka Štefan, Nitra. 19. Luky Gejza, Rudno nad Hronom. 20. *Magdolen Teodor, Chynorany. 21. Martinkovič Anton, Dolné Lovčice (Hlohovec). 22. Mišura Ján, Nitra. 23. Nemček Edilbert, Orešany. 24. Nitriansky Ľudovít, Veľký Lapáš (Nitra). 25. Opavský Jozef, Nitra. 26. *Petřík Ernest, Presefany. 27. Petrovič Štefan, Presefany. 28. Pinka František, Dvory nad Žitavou (Ivánka pri Nitre). 29. Piovarcsy Pavol, Pústa Seleš (Nitra). 30. *Pogády Jozef, Dolné Otrokovce. 31. *Rosa Zajac Andrej, Liptovské Revúce. 32. Rybár Ľudovít, Bereksek. 33. Rydzi František, Hlohovec. 34. Šimko Fedor, Stará Turá (Nitra). 35. *Škoda Rastislav, Króměřiz (Rišňovce). 36. Štefánik Štefan, Šered. 37. Geršy Eugen, Košice (Bratislava).

Triedna profesorka : *Margita Safárová.*

G) Oznamy pre školský rok 1943/44

a) Soznam učebníc

Pre všetky triedy Pravidlá slovenského pravopisu Ks 35.—

Pre IV.—VIII. tr. : Bydžovský—Teplý—Vyčichlo—Vojtech—Bojsa—Stalmašek : Sbíerka úloh z matematiky pre IV.—VIII. tr. slk. stred. škól.

I. trieda.

Rudolf Kľačko : Čítanka pre I. tr. slov. gymnázií. — Dr. J. Mihál : Slovenská gramatika s cvičeniami pre I. a II. tr. slov. gymnázií. Dr. Ervín Lazar : Deutsches Übungs- und Arbeitsbuch für die II. Klasse slow. Mittelschulen. Ph. dr. St. Danišovič : Učebnica spoločenskej výchovy pre nižšie triedy slov. stred. škól.

II. trieda.

J. Krmešský : Čítanka pre II. triedu slov. gymnázií. Dr. J. Mihál : Slovenská gramatika s cvičeniami pre I. a II. tr. slov. gymnázií. Dr. Ervín Lazar : Deutsches Übungs- und Arbeitsbuch für die II. Klasse slow. Mittelschulen.

III. trieda.

Dr. Matulay-Václavíková : Čítanka pre III. tr. slov. gymnázií. M. Mendreszóra—Meč : Cvičebnica jaz. latinského pre III. tr. slov. gymn. A. Dubec : Rysovanie pre III. a IV. tr. slov. gymn.

IV. trieda.

Dr. A. Sandany : Čítanka pre IV. triedu slov. gymnázií. Dr. Fr. Hrušovský : Slovenské dejiny pre IV. tr. slov. str. škól. Bydžovský—Teplý—Vyčichlo—Vojtech—Bojsa—Stalmašek : Sbíerka úloh z matematiky pre IV.—VIII. tr. slov. str. škól. A. Dubec : Rysovanie pre III. a IV. tr. slov. gymnázií. Ph. dr. St. Danišovič : Učebnica spoločenskej výchovy pre nižšie triedy slov. stred. škól.

V. trieda.

A. Miškovič : Čítanka pre V. tr. slov. gymnázií a pre učit. ústavý. Pavol Obrcian : Deutsches Arbeitsbuch für die fünfte Klasse slow. Mittel-

schulen und den I. Jahrgang der Lehrerakademien. Miškov : Latinská čítanka pre V. tr. slov. gymnázií.

VI. trieda.

A. Miškovič—Dr. M. Pišút : Čítanka pre VI. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. A. Miškovič—Dr. M. Pišút : Dejiny slov. literatúry pre VI. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Pavol Obrcian : Deutsches Arbeitsbuch für die sechste Klasse slow. Mittelschulen und den II. Jahrgang der Lehrerakademien. Miškov : Latinská čítanka pre VI. tr. slov. gymnázií.

VII. trieda.

Dr. Andrej Mráz : Čítanka pre VII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Ambruš—Felix—Mráz : Dejiny slov. literatúry pre VII. a VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Pavol Obrcian : Deutsches Arbeitsbuch für die siebente Klasse slow. Mittelschulen und den III. Jahrgang der Lehrerakademien. Dr. R. Briška—Dr. J. Žirko : Národné hospodárstvo pre VII. a VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Dr. O. Ferienc : Zoologia pre VII. a VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Dr. J. Vanovič : Fyzika pre VII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu.

VIII. trieda.

Ambruš—Felix—Mráz : Dejiny slov. literatúry pre VII. a VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. J. Felix : Čítanka pre VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Meč—Knap : Latinská čítanka pre VIII. tr. slov. gymnázií. Dr. Št. Polakovič : Úvod do filozofie pre VIII. tr. slov. gymnázií. Dr. R. Briška—Dr. J. Žirko : Národné hospodárstvo pre VII. a VIII. tr. slov. gymnázií a pre učít. akadémiu. Dr. O. Ferienc : Zoologia pre VII. a VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu. Dr. J. Vanovič : Fyzika pre VIII. tr. slov. gymn. a pre učít. akadémiu.

Pomocné knihy

Pre jazyk nemecký : Vojtech Bláha : Cvičebnica jaz. nemeckého pre III. tr. škôl stredných. Vojtech Bláha : Cvičebnica jaz. nemeckého pre IV. tr. škôl stredných. Jokl—Krejčmár—Obrcian : Deutsches Arbeitsbuch für die achte Klasse. Dr. Anton Šilha : Deutsche Sprach- und Redübungen für die höheren Klassen der slow. Mittelschulen.

Pre jazyk latinský : Frant. Heřmanský : Latinská cvičebnica pre III. a IV. triedu. Dr. Otakar Jiráni : Výbor z rímskej lyriky. Heřmanský—Stiebitz : Latinská čítanka pre VII. tr. Frant. Heřmanský : Latinská

mluvnica pre slov. stred. školy. Erhart : Rímske starožitnosti. Kudrnovský—Vallo : Druhá cvičebnica jaz. latinského pre V. tr. ref. reál. gymn. *Pre jazyk grécky* : Fürst : Cvičebná kniha jaz gréckeho. Groh—Niederle : Mluvnica gréckeho jaz. 14. vyd. Rezníček : Platon. Apologia Sokratova. Říha : Vybrané části z Platonových dialogov I—II. Říha : Aristoteles. Ukážky zo spisov. II. vyd. Král—Groh—Sofokles : Antigona. Stiebitz : Lyrika řecká. Šílený : Řecké starožitnosti.

Pre jazyk francúzsky : Dr. Vlad. Smolák—Dr. Joz. Hudec : Učebnica jaz. francúzskeho pre V. tr. reál. gymnázií. Dr. Vlad. Smolák—Dr. Joz. Hudec : Učebnica jaz. francúzskeho pre VI. tr. reál. gymnázií. Anthologie française pour les VIIe et VIIIe classes des gymnases réels par Vl. Smolák—K. Ohnesorg—J. Hudec.

Pre zemepis : Dr. Frant. Machát : Zemepisný atlas pre školy str., ústavy učít. a šk. obchodné.

Pre dejepis : Bohuslav Horák : Historicko zemepisný atlas školní starého, středního a nového věku. Dr. Frant. Bokes—Dr. Peter Vajcík : Historický atlas k slovenským dejinám.

Pre matematiku : Dr. M. Valouch a Dr. A. Valouch : Tabuľky logaritmické.

Pre chémiu : Ing. L. Cicvárek : Prehľad chémie anorganickej i organickej.

b) Zápis, skúšky a poplatky

Začiatok školského roku 1943/44 bude 1. septembra 1943. V ten deň sa vykonajú skúšky, ktoré budú povolené. Pred opravnou skúškou žiaci odovzdajú svoje výročné vysvedčenia.

Definitívne sa zapisujú všetci žiaci dňa 2. septembra. Pri tom zaplatia žiaci, ktorí na ústave v štúdiu pokračujú, na učebné pomôcky, školský film, hry a atrament 36 Ks. Žiaci, ktorí vstupujú na ústav, alebo ktorí si vzali klauzulu na odchod a zase sa na ústav vracajú, zaplatia okrem toho ešte i prijímaciu taxu 20.— Ks. Pri zápise odovzdajú žiaci svoje posledné výročné vysvedčenie.

Žiaci, ktorí toho dňa neprídu k zápisu a *vopred* sa neospravedlnia, budú považovaní za vystúpilých.

Školné za prvý polrok má byť zaplatené v septembri, za druhý polrok vo februári.

Rodičia žiakov sa upozorňujú na ustanovenie 4. bodu § 6 školského poriadku, podľa ktorého žiaci, dochádzajúci vlakom, autobusom atď., musia

mať v meste vhodný útulok, kde budú bývať od príchodu vlaku do počiatku vyučovania, cez obed a od skončeného vyučovania do odchodu vlaku.

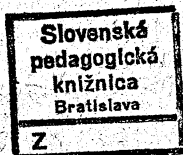
Podľa §§ 16. a 17. vlád. nariadenia zo dňa 11. júla 1939, č. 168. Sl. z. možno organizovať pri V. triede klasickú a reálnu vetvu, ak sa do nich prihlási aspoň 25 žiakov. — Reálna vetva sa doporučuje tým žiakom, ktorí majú vlohy pre matematiku a sú zruční v kreslení. Absolvovanie reálnej vetvy oprávňuje na štúdium na technike a na prírodovedeckej fakulte.

Na klasickej vetve sa vyučuje namiesto druhého jazyka (na tunajšom ústave francúzština) gréčtina. Táto vetva sa odporúča tým, ktorí chcú študovať teológiu, klasickú filológiu a lekárstvo.

Žiaci jednotnej strednej školy sa učia od V. triedy jaz. latinský a druhý jazyk (u nás francúzština). Tieto dve vetvy oprávňujú na štúdium na všetkých fakultách univerzity.

V Nitre dňa 26. júna 1943.

J. HAŠA,
riaditeľ.

Z-2140

Andrej, Nitra